

DARBININKAS

Veltui jūs statysite bažnyčias, veltui remsite misijas, veltui steigsite mokyklas — visi tie jūsų darbai, visos tos jūsų pastangos nueis niekais jei jūs nesugebėsite vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo ginklo, kokių yra grynųjų ir tikroji katalikiškoji spauda.

Popežius Pius Dešimtas.

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybos principai bus atmesti.

Jurgis Washington

VOL. I Metai I.

Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Jucapo Darbininkų Sąjungos.

No 14

"Entered as second-class matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879."

SO. BOSTON, MASS., SPALIO (OCT.) 23 D. 1915 M.

Naujas kelias Tėvynės Mylėtojų Draugijos.

"Tėvynės Mylėtojų Draugijos" veikime pastebime naują krypsnį. Per keletą paskutiniųjų metų tai draugijai rūpėjo ištikimų auklėti "Tėvynės Mylėtojus," gaivinti juose Tėvynės Meilę (išleidimas raštų Kudirkos, Strazdelio, kun. Žilinsko); dabar gi labiau parūpo skiepimas miniose bedieviškai-materijalistiškos pasaulėžiūros.

Pirmą signalą pasukti į naują kelią padavė dar pereiną žiemą "Jaunoji Lietuva," vedama p. A. Rimkos. Tuomet anas žurnalas buvo padavęs visą programą veikalu, kuriuos T. M. D. turėtų išleisti. Kaip pavyzdys buvo nurodyti anglų kalba leidiniai "The People's Books" (Liaudies knygnas).

Tam sumanymui karštai pritarė "Tėvynė." Kadangi T. M. D. ilgoką laiką, matyt, negalėjo nuspręsti, ar priimti šią programą, ar ne, — tad neseniai p. Račkaskas ir vėl šūktelėjo ant T. M. D. valdybos, reikalaujamas leisti gyvesnę literatūrą.

T. M. D. organas "Vienybė Lietuvių" išpradžių buvo išsigandusi to reikalavimo, manydama, jog žodis gyvesnė reiškia "orakulus," "otec Konstantin" ar panašiai šlamštinę literatūrą. Tačiau p. Račkaskas paaiškino, jog jo žodis "gyvesnė" reiškė tik tai, kad T. M. D. imtų leisti mokslų populiarizaciją (lengvai suprantamą išaiškinimą) pagal programos rusų kalboje leidžiamų knygų "Viestnik Znanija" ar anglų "The People's books."

Su tuo reikalavimu "Vienybė Lietuvių" pilnai sutiko ir paskelbė (41-ame No.), kad "T. M. D. literatūškas komitetas padavęs visą eilę "Viestnik'o Znanija" leidinių, tarp kurių ir "Kultūros Historija," kuri dabar jau verčiama.

Prie to dar pridėdama šit kokie žodžiai: **Kuoaiškiausiai norima pravesti T. M. D. programą sulig "Viestniko Znanija."**

Rodos tik džiaugties reikėtų, kad naudingi mokslai bus tarpe žmonių išpopulizuoti. Bet nelygu populiarizavimas. Galima populiarizuoti mokslus bešališkai, teisingai, paduodant tikrus moksliskus ištyrimus ir išvedžiojimus, atskiriant juos nuo įvairių tendenciškų spėjimų — o galima tuos pačius mokslus besąžiniškai mauti ant savo partijinio ar srovinio kurpalio taip, kad tie mokslai būtinai išrodinėtų tai, kas tokiame mokslo populiarizatoriui patinka. Tokių nerimtų vienpusiškų mokslo populiarizacijų jau pakankamai Amerikos lietuviai turėjo patiekti ypač dviejų mūsų firmų "Lietuvos" ir "Vienybės Lietuvių."

Bet tai, kas ligšiol buvo daroma be tam tikro plėno ir programos, — tą pat dabar norima vartyti jau gerai plėnuotu būdu.

"Viestnik'o Znanija" knygos leidžiamos Rusijoje žydų pinigais ir galvomis, parduodamos labai pigia kaina — greičiausiai tokios naudos — padarė visai Rusijai ir didžiausią blėdį. Bitnerio ir K-o vyriaus-

šias tikslas buvo įskiepyti miniose priešikriščiūniską pasaulėžvalgą. Ant to kurpalio ir buvo tempiami beveik visi jų leidiniai. Jais ilgą laiką maitino savo dvasią ir mūsų tautos nedakepusi inteligenti-ja: pirmieviški moksleiviai, švedai, aptiekininkai, o net ir liaudies mokytojų daugelis sėmė iš tų knygų savo "gilesnę apšvietą." Galime čia pabrėžti faktą, jog Lietuvos laisvamaniški pirmieviai mažne visi buvo išauklėti ir nustatyti p. Bitnerio ir K-o leidiniais. Dabar štai vienas kitas iš jų atvykęs čia Amerikon įsinorėjo patiekti to maisto ir mūsų broliams darbininkams.

Ag ir patieks. Tik mes norėtume, kad tie lietuviai, kurie brangina savo tikėjimą ir tikybę pasaulėžvalgą, kad jie tokį sau siulomą dvasios maistą — atmetų. Lai juo maitinasi tie, kuriems bedievybė kvėpia.

Mes, katalikai, turime būti šviesesni už visus bedievių; mokslo mes bijoti neprivalome. Tikrasis mokslas neina prieš tikėjimą. Mes turime pažinti kuodaugiausiai ir kuojvairiausių mokslo šakų.

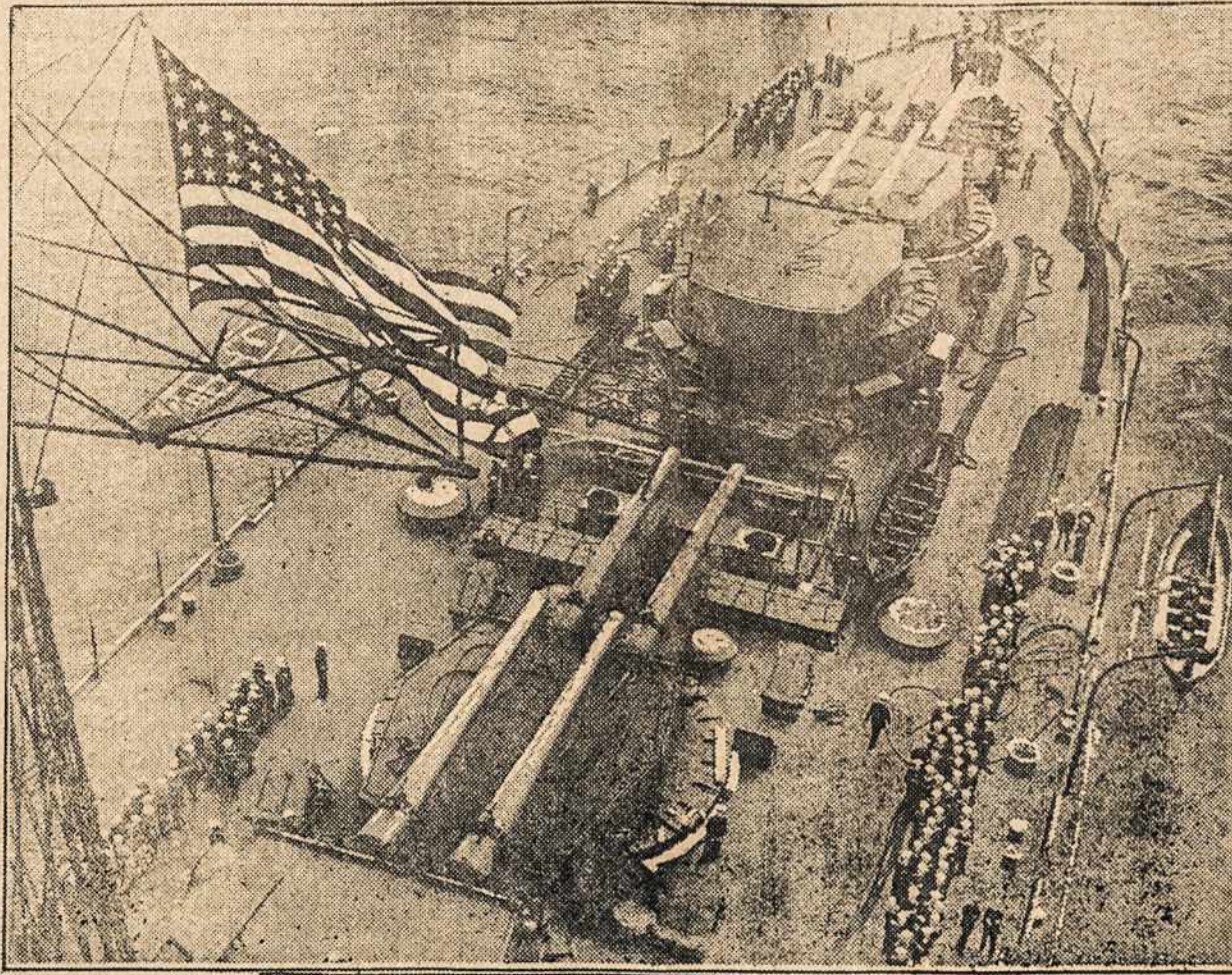
Tik mes nesiduokime apgauti. Už savo pinigus mes neauklėkime tokių žmonių, kurie paskui ims tyčioties iš mūsų šventenybių ir į tautos organizmą ims leisti žūdančius tą organizmą — bedievybės ir ištvirkimo mikrobus.

Apsisaugoti nuo to viso mes galime tik šitaip. Mes turime įsisteigę "Katalikų Spaudos Draugiją." Jos tikslas yra leisti geras naudingas knygas ir platinti dorą spaudą. Ji suorganizuota panašiai šv. Kazimiero Draugijai Lietuvoje, kad čia čia metinis narių mokesnis yra palyginamai mažesnis — nes tik \$1.00. Metiniai nariai (ir visų kitų rūšių nariai) gaus kasmet už \$2.00 knygų.

Šiais metais buvo sumanyta išleisti net 8 ar 9 knygos, kurios visos bus nariams išsiuntinėtoms už tą dolerį. Kad nenubaityti skaitytojų sunkesniais dalykais — pirmais metais buvo nutarta patiekti lengvai skaitomos, malonios ir dailios literatūros. Jau po keletą knygų nariai yra gavę. Dabar štai tos draugijos valdyba praneša, kad netrukus išeis iš spaudos didelis, (apie 350 pusl.) labai turiningas, su iliustracijomis, Metraštis, arba ateinantiesiems metams Kalendorius. Jį ir-gi gaus visi nariai.

Bet ar nereikėtų "Katalikų Spaudos Draugijai" pradėti bent ateinančiais metais vykinti kai-kurių katalikų pageidavimus, jau seniau išreikštus — būtent leisti mokslų populiarizaciją — panašiai, kaip darbavosi Lietuvoje "Žmonių Knygynas."

Be to pačią Spaudos Draugiją reikia labiau išplatinti: pritraukti daugiau narių, suorganizuoti daugiau kuopų. Nei viena mūsų parapija, ar šiaip žymesnė kolonija neprivažėtų apsieiti be Katalikų Spaudos Draugijos kuopos. Juk kiekvienam, mylinčiam

Su Valstijų karės laivas Wyoming po jurinių manevrų.

apsvietą žmogui yra tikras išrokavimas prie tos draugijos prigulėti: Išbuvęs keletą ar keliolika metų tokios draugijos nariu, galės susitaistyti su gerą naminių knygynėlių. Spaudos draugijos sekretoriaus adresas: Rev. V. Vasiliauskas, 1631 W. North Ave.,

Chicago, Ill.

Svarbu būtų išgirsti mūsų visuomenei, kiek dabar yra Kat. Spaudos Draugijos kuopų ir narių.

Uosis.

LDS. KUOPŲ ATIDAI!

Narių skaitlius taip sparčiai auga, kad šiomis dienomis visas Konstitucijas ir mokesčių knygeles išsiuntinėjom. Nariai ir kuopos, kurie negavote savo knygųčių teiksitės palaukti, pakol daugiau konstitucijų bus atspausdinta. Pasistengsim netrukus pagaminti.

Centro Raštininkas.

Šiaurinio žemgalio atradėjas Peary. Dabar New Yorke jis lekiujo orlaivyje.

Iš Karės Lauko.

SERBAMS RIESTAI.

Londonas. — Serbų valdžia pripažino, jog Salonikų geležinkelis tapo perkirstas dviejose vietose. Todel susinešimai geležinkelių ir gabenimai visokių dalykų šiaurinė serbų armijai.

Dabar kuomet tas geležinkelis perkirstas, tai ir talkininkai negali spieriai pribūti serbams pagelbn.

Dabar taip-gi visai serbų armijai labai riestai, visa jų armija pavojuje. Šiaurėje Mackensen briaunasi per Serbiją Moravos klioniu. Austro vokiečiai varosi po truputį pirmyn frontu 60 mylių ilgumo. Bet smarkiausia jie veikia Moravos klonyje. Austro-vokiečiai gavo daug sustiprinimų ir be jokių trukdžių gali vartysis. Gi serbams blogai. Teisybė, talkininkai yra pasiryžę atsiųsti serbams talkon 400,000 karvių. Bet ta kariuomenė greit negali būti pristatyta karės laukan.

ANGLIJA VILIOJA GRAIKIJĄ.

Talkininkai mato sau pavojų ant Balkanų. Ypač tą mato Anglija. Jai daugiausia rūpi, kad teutonai nebūtų Balkanuose pergalėtojai. Tuomet Egiptas ir Suezio kanalas būtų pavojuje. Todel Anglija pasiūlė Graikijai salą Cyprus, bet su išlyga, kad ji stotų prieš teutonus. Aišku, kad Anglija mato sau pavojų ir jai rūpi prisitraukti kuodaugiau talkininkų.

Sala Cyprus yra 60 mylių nuo M. Azijos kranto. Turi 3600 ketv. mylių. Gyventojų turi 300.000.

EINA SMARKŲ MUSIAI.

Londonas. — Rusai, serbai, francuzai ir angliai iš vienos pusės ir teutonai antros iš visų spėkų grumiasi, kad tik parodyti savo galybę Rumunijai ir Graikijai. Tai yra kiekviena pusė nori pritraukti tas valstijas savo pusėn.

Rusai tadel smarkiai imasi Rumunijos pakraščius ir abelnai Austrijos parubežiu. Ties Baranovičių ir šiaurę nuo Ypės Pripetės rusai uždrožė gerą smugį teutonams. Paėmė ke-

letą priešininko pozicijų, 3552 nelaisvių ir 11 arnotų.

Bet ties Ryga, tai vokiečiai šiek tiek laimėjo. Užėmė padauguvį nuo Barkoviečių iki Biržų muizos. Paėmė 1,725 nelaisvių.

VOKIEČIAI DŽIAUGIASI.

Visi beveik vokiečių laikraščiai išreiškia džiaugsmą iš dabartinių vokiečių pasisėkimų. Džiaugiasi, kad talkininkuose randasi sumišimai, nusiminimas, užsivarinėjimas.

Kelnische Zeitung rašo:

"Tuo tarpu kaip anglai provojasi tarp savęs, vokiečiai atlieka didžiausius stebuklus istorijoje. Net jei broliai talkininkai susitaikys ir sutiks kaslink to kuris turi atkisti nu-garą apdaužymui — ar francuzų suretėjusios eilės ar Anglija turės traukti savo jaunikačius nuo galfo, bet visvien nebus galima sulaukyti vokiečių žengimą pirmyn. Visi plėnai išsipildys. Centralinės valstybės — Vokietija, Austrija, Turkija ir Bulgarija išeis pergalėtojomis.

Pergalė mums gvarantuoja labiausia tai mūsų prisirengimas ir apsirūpinimas iki mažmožių, didumas mūsų armijų, entuziazmas, kuriuo perimtas kiekvienas mūsų kareivis, kurio dvasia pakeliama vis naujomis pergalėmis.

Didieji mūsų priešininkai jau emė drebėti. Kuomet Anglijoje pasimatys reikalas priverstinai imti vyrus armijon,

Gen. Kuropatkin, kuriam caras pavedė vadovauti vienam korpusui.

ta ten kils didžiausi politikiniai sujudimai, kokių Anglija nėra žinojusi. Ypač iš Anglijos pusės mes galime tikėtis didžiausių pastangų, kad pastoti mums kelią ant Balkanų, nes mūsų pasisėkimas ant Balkanų pakirstų Anglijos galybę. Bet Edvardo VII plenai taip neišsipildys, kaip kad norai Petro Didžiojo.

Mes žiurime į ateitį ramiai ir su vilčia. Lygiai kaip ant vakarinio fronto paikiausios Francijos pastangos, daromos vadovaujant Delcasse, truksta, atsimušdamos į vokiečių jėgas, lygiai ant Balkanų nei angliai, nei italai, nei rusai nesulauks mūsų žygių.

Frankfurter Zeitung rašo:

"Talkininkai atsirado riestame padėjime. Dabar nei iškalbingiausieji diplomatai jau negali paslėpti savo nusistebėjimo ir nusiminimo. Jų šauksmai japonų pagelbos neįsklausomi. Japonija neturi armijos, kad atsiųsti jos į Europą. Japonija nenori užsidėti su tais, kurių reikalai kas diena smunka.

Niekame jau talkininkai neturi pasisėkimo. Tie, kurie dar neseniai turėjo sau tikslu parklupdyti Vokietiją, dabar pradeda pamatyti, kad gali jiems patiems prisieiti suklaupti prieš nepergalimas vokiečių armijas."

Tai visi vokiečių laikraščiai taip drąsiai ir su didžiausiu patistikėjimu rašo. Nekas ten neabejoja, kad nebus vokiečių viršus.

Bulgarijos caro sosto ipėdinis, kurs dabar vadovauja armijai.

UZMUSĖ TRIS KAREIVIUS. Brownsville, Texas. — Mek-sikos banditai ties miestu Ojo de Agua buvo užvedę mūsų su-

Suv. Valstijų kareiviais. Susirėmimo krito trys Suv. Valstijų kareiviai, penki meksikonai ir vienas japonas. 8 Amerikos kareiviai sužeista.

SUSIŠNEKA PER ATLANTIKĄ.

New York. — Arlington, Va. kalbėjosi telefonu su Paryžium, Francijoje.

Telefonų inžinierius B. Webb turėjo gilių pirmas pasiūsti žodį per Atlantiką. Jo klausėsi francuzai ant Eifelio bokšto Paryžiuje.

Su Honolulu, kurs yra už 4.800 mylių nuo Arlingtono taip-gi buvo šnekama.

Buvo tai tik bandymai.

Webb šaukė "Hello" ir

"Good-by." Paskui iš Paryžiaus ir Honolulu kabeliu atėjo pranešimas, jog aiškiai buvo išgirsta.

Tai gal telefonų istorijoje prasidėjo nauja gadynė.

NESKOLIS DAUGIAU PINIGŲ.

New York. — J. P. Morgan and Co. paskelbė, jog daugiau Francijai ir Anglijai pinigų ne skolysia.

Paskutinė paskola tų šalių iš tos kompanijos buvo \$500.000.000.

PASKYRĖ PADEKONĖS DIENĄ.

Washington, D. C. — Prez. Wilson išleido preklamaciją, kurią paskyrė lapkričio 25 d. Padėkavonės diena. Kviečia prezidentas tą dieną atsisukti nuo savo darbų, padėkoti Augščiųjų už Jo dovanas ir pasidžiaugti, kad tuo tarpu kaip veik visa Europa kraujuose papludus, o pas mus ramu.

KRITO IŠ PADANGIŲ.

Du Bostono jauniausiu ir gabiausiu lakunu pereiną ketvergą sutiko mirti. Su savo mašina iš padangių nukrito į Lynno pelkes. Buvo 1.000 pėdų augstumo. Netikėtai mašina susijudino, kaip pašautas pankštis. Pasisigirdo eksplozija ir paskui pasigirdo antra eksplozija. Mašina šastelėjo žemėn šimtų žmonių akiųveidoje.

Lakunai buvo Redding ir Bulman.

Mašina sutruko į šmotus. Lakunų visi kaulai sutriuškėjo.

Tai buvo viena baisiausių Naujojo Anglijoje lakunų nelaimė.

Prieš išlekiant, Bulman parašė motinai, jog daugiau nelekis į pasirinkusias kitą užsiėmimą.

Platinkite "Darbininką."

"DARBININKAS" eina tris kartus į savaitę; utarninkais ir ket. — 4 puslapių; subatomis — 8 puslapių. "DARBININKAS" kaštuoja metams \$3.00; pusei metų — \$1.50.

"DARBININKAS" už 1 dolerį eina per keturius mėnesius.

"DARBININKO" subatinį numerį galima užsisakyti skyrium. Metams \$1.50, pusei metų — 75c.

"DARBININKAS" apsiūma būti lietuvių drangijoms organu. Draugijų nariams eity subatomis — 8 puslapių — numeris už \$1.00 metams. Tik salyga, — kad visi nariai imtų laikraštį ir įmokėtų po \$1.00. Mokesnį galima būtų sumokėti ir kas pusmetis — po 50 centų.

Kas iš narių tokios draugijos norėtų turėti visus tris savaitės numerius — turėtų dar primokėti metams \$1.25, arba iš viso jam atsiųgti "Darbininkas" — \$2.25.

Adresas: "Darbininkas"

242 W. Broadway So. Boston, Mass.

Tennessee's Laikraštija.

Juokų Kšnelis,
parašė Mark Twain,
vertė J. K.

Mano sveikata buvo nebe-
kia, tai-gi gydytojai patarė
man važiuoti į pietų valstijas.
Nuvykęs į vieną Tennessee's
miestelį, apsiėmiau būti an-
truoju redaktorium vietos laik-
raščio. Nuėjęs redakcijon, ra-
dau redaktorių besėdint ant
trikofės kedės, kojas užsidė-
jusį ant pušinio staliuko. Kam-
baryje buvo dar kitas pušinis
staliukas ir antroji sulužus ke-
dė. Viskas užversta pluokštais
laikraščių ir rankraščių. Kam-
pe stovėjo dėžutė su smilti-
mis, kur prikaišiotą buvo ci-
garų galų, ir geležinis kaka-
lys su iškrypusiom dūrelėmis.
Redaktorius buvo apsirėdęs
juoda ilga trinityčiais ir bal-
tom lininėm kelnėmis. Jo ba-
tai buvo švariai nuvalyti. Se-
nabinės mados marškiniai,
augšta apykakle, buvo pada-
byti ilgu kaklaryšiu. Žodžiu,
gyvas pavyzdys 1848 metų da-
binčiaus. Jis rūkė cigara, tar-
šė ilgus plaukus ir baisiai kaž-
ko raukšlė; turbūt kepė svar-
bų įžanginį straipsnį.

Liepė man padaryti sutrau-
ką iš svarbesniųjų straipsnių
vietos laikraščių ir parašyti re-
cenziją vardu: "Tennessee's
laikraštijos dvasia."

As parašiau šitaip:

"Dvi-savaitinio 'Žemės Dre-
bėjimo' leidėjai turbūt gavo
klaidingų informacijų kas link
Ballyhack'o gelžkelio. Kompa-
nija nemano palikti miestą
Buzzardville nuošalyje. Prieši-
gai, jie skaito tą miestą labai
svarbiu punktu, ir nenori jo
nuskausti. Ponai iš 'Žemės
Drebėjimo' bus, žinoma, ma-
lonūs klaidą atitaisyti."

"Gerb. Jonas W. Blossom,
gabaus leidėjas iš Higginsvillės
vakar atsilankė mūsų miestan.
Apsigyveno Van Burren vieš-
butyje."

Pastebėjome, kad mūsų
kaimynas-leidėjas iš 'Rytų
Klyksmo' suklydo, rašyda-
mas, kad rinkiniai Van Wer-
terio nepilnai įvyko. Tačiau
neabejojame, kad pamatys sa-
vo klaidą pirmiau, negu ši ži-
nutė jį pasieks. Be abejo, jis
suklydo dėl to, kad dar rin-
kinų atskaitos nepilnai buvo
sugrįžę.

"Smagu mums pažymėti,
kad Blathersvillės miestas no-
ri padaryti kontraktą su tulu
New Yorko ponu kas dėl iš-
grindimo savo sunkiai išbėda-
mų gatvių. Dienraštis 'Hurra'
gabiai ir pasekmingai tą suma-
nymą paremia."

Padaviau savo rankraštį re-
daktoriui pataisyti, priimti, ar
atmesti.

Redaktorius perskaitė ir
smarkiai susiraukė. Aišku,
kas nors buvo negerai. Staiga
pašoko ir suriko:

— Po perkunų! Ar manai,
kad aš tokiu būdu kalbėsiu su
tais galvėjais? Ar manai, kad
skaitytojai galės pakęst tokią
nesamone? Duok šen plunks-
ną!

Aš niekada nemačiau plun-
ksnų taip nuožmiai draskant
popierą, kaip dabar, jam be-
taisant mano rankraštį.

Redaktoriui bedirbant, kaž-
kas šovė į jį pro langą. Su-
vis nubrodino man ausį.

— Aha, — tarė redaktori-
us, — tai čia tas niekšas Smith'as
iš "Moralio Vulkano." Aš
vakar jo laukiau.

Ir ištraukęs iš po pažasties
revolverį, šovė. Smithas ga-
vęs į pakinkį suknubio. Tur-
būt tas sugadino Smitho antra-
ją šūvį, nes šiuo kartu klu-
vo svečiu, t. y. man. Numo-
vė man pirštą.

Redaktoriui toliau taisė
mano straipsnį. Vos tik už-
baigė, kaip štai bomba krito į
kambary ir sprogdama sudras-
kė geležinį kakalį į skeveldras.
Daugiau nuostolių nepadarė,
tik geležinė šukė išmūšė man
du dantū.

— Tas kakalys visiškai sus-
kaldytas, — atsiliepė redaktori-
us.

— Taip ir man nurodo, — at-
sakiau.

— Tiek to, tokioj kaitroj
jis nereikalingas. Žinau, kas
tą padarė. Atsisteis su tuo
žmogum. Dabar žiūrėk, kaip
reikia laikraštini rašyti.

Pažiūrėjau į rankraštį. Bu-
vo taip subraukytas ir sutėp-
liotas, kad locna motina ne-
pažintų. Jis jį šitaip pataisė:
"Tennessee's laikraštijos dva-
sia."

Surembėję melagiai iš Dvi-
Savaitraščio "Žemės Drebėji-
mo" turbūt išnaudo nori suva-
džioti gerbiamus skaitytojus
savo bjauriom, begėdiškom
melagystėm kas dėl prakliniau-
siojo šio amžiaus sumanymo
Ballyhack'o gelžkelio. Ta ži-
nia, kad miestas Buzzardville
bus paliktas nuošalyje, išsivys-
tė jį nešvariose smegenyse, ar,
geriau pasakius, toj gužtoj,
kuria jie smegenimis vadina.

Geriau tegu jie prarija šiuos
melus, kad apsaugojus savo
pašvinkusį kailį nuo botagų,
kurį jie apšėdė užsidirbo.

Tasai asilas, Blossom, iš
Higginsvillės, vėl čionai atsi-
bastė ir surbia kaip dielė pas
Van Burren'ą.

Skaitome, kad tasai nešva-
rus juodašimtis iš "Rytų Klyk-
smo," paprastu melagio begė-
diškumu, vėl skelbia, kad
Van Werter'is nėra išrinktas.
Laikraštijos dangiškas tikslas
yra platyti teisybę, naikinti
klaidas; mokyti, lavyti, kel-
ti viešąją dorą ir kultūrą; mo-
kyti žmones švelnumo, doros,
meilės; teikti jiems gerovę,
šventybę ir laimę; o čia tas
juodašimtis niekšas žemina
savo angštą užduotį, platyda-
mas melą, šmeižtą, papiktin-
imus ir nešvarumą.

Blathersvillė nori naujų są-
lygatyvių — jai labiau reikalin-
gas kalėjimas ir suskių prieg-
lauda. Ir koks čia reikalas
turėti sąlygatyvius vieno arklio
miestui, kurs susidaro iš dvie-
jų degtinės dirbtuvių, vienos
kalvės ir laikraštपालिका —
šlamšto 'Dienraščio Hurra'.
Tasai rėpiojantis vabalas,
Buckneris, kurs leidžia 'Hur-
ra,' tai tikras aplėpaušis, ne-
žinas savo amato, o mastas,
kad protingai kalba."

— Tai šitaip reik rašyti —
karštai ir apie dalyką. Vai-
kiškų vėbliojimų čia nieks ne-
skaito.

Redaktoriui taip bekalbant,
dideliu trenksmu per langą į-
lėkė plyta ir pataikė tiesiog
man į sprandą. Pasitraukiau
iš kelio — man čia buvo peran-
kšta.

— Tai čia bus pulkaunin-
kas. Laukiau jo per dvi die-
ni. Jis tuoj ateis, — paaiški-
no redaktorius.

Jis išėjo. Remiantis du-
ryse pasirodė pulkininkas su
revolveriu rankoj, ir šaip pra-
bilo:

— Ar turin garbę kalbėt su
niekšu, kurs leidžia šį šlamš-
tą?

— Taip, tamsta, atsakė re-
daktorius. — Meldžiu sės-
ties. Tik atsargiai su kede,
nes ji ant trijų kojų. Manau,
kad turin garbę šnekėt su be-
gėdišku melagiu, pulkinin-
ku Blatherkite Teenmseh?

— Taip, tamsta. Turiu
mažą reikalėlį prie tamstos.
Jeigu neesi užimtas, tuoj pra-
dėsimė.

— Turiu užbaigti straipsnį
apie "Moralį ir protinį Ameri-
kos išsivystymą" bet su tuom
nėr ko skubyties. Pradėkiva.

Susyk pykštėlėjo iš abiejų
revolverių. Redaktoriui ne-
tėjo pluošto plaukų, o pulki-
ninko kulka įlindo man į
blauzdą. Pulkininkui truputį
kliuvo į kairįjį petį. Juo-
du šovė antru syk. Abu ne-
pataikė, bet užtai man kliuvo
į ranką. Trečiuoju šuvio a-
budo tuop truputį sužeisti, o
man kliuvo į užpakalį. Tą-
syk aš pasakiau, kad verčiau
pasitraukiu jiems iš kelio ir
išeisiu laukan. Bet juodu
mandagiai prašė manęs pasi-
likti, nes aš, girdi, jiems vi-
siškai neklidau.

Užtaisydami išnaudo gink-
lus, juodu kalbėjosi apie ja-
vus, orą ir rinkimus, ir vėl
pradėjo šaudyties, šiuom kar-

—Donahy in Cleveland Plain Dealer.

Kaizeris prisipiršo Bulgarijai. Kiti, kurie jai piršosi, nosį gavo.

tu dar pasekmingiau, nes pen-
ki šuviai kluodė mane, šešta-
sis mirtinai sužeidė pulkinin-
ką, kurs linksmai pranešė,
kad dabar jau eisiąs, nes tu-
ris reikalą mieste. Ir paklau-
sęs, kur gyvena graborius,
pulkinkas išėjo.

Redaktorių kreipėsi į ma-
ne ir tarė:

"Jau laikas pietų, o šian-
dien da-gi turėsiu svečių. Tu-
riu jau eit, o tamsta būk ma-
lonus užimti mano vietą ir ap-
rūpinti visus, kurie ateis su
reikalais. Jonys ateis čia a-
pie 3 valandą, išdirbė jam kai-
lį. Gillespie gal ateis anks-
čiau, — išmesk jį pro langą.
Fergusonas bus čia apie 4-tą
valandą, — užmušk jį. Ma-
nau, kad šandien bus viskas.
Jei turi kiek atliekamo laiko
gali parašyti straipsnį apie po-
liciją, ypač viršaičiui duok pi-
pirių. Rimbas čia po stalu.
Revolveriai staliuje, — amuni-
cija ten kampe. Skaruliai ir
gyduolės čia sandėliuose. Jei
žaisda būtų pavojinga, eik pas
Lancetos, gydytoją, kurs čia
jau, apačioj gyvena. Jis gar-
sinasi mūsų laikraštyje, o mes
duosime jam uždirbti."

Jis išėjo. Drebėdamas ē-
miausi redaktoriaus pareigų. I
tris valandas pergyvenau tiek
pavojų ir nelaimių, kad visi
šposai mane apleido. Gillas-
pie atėjo ir išmetė mane pro
langą. Jonys ir nepasivėlavo
ir man besirengiant rimbu iš-
dirbti jo kailį, jisai tą darbą
atėmė iš mano rankų. Susirė-
mime su vienu svečiu, kurio
visai nebuvo programe, nete-
kau plaukų. Kitas svečias,
vardu Thompsonas, paliko iš
manęs tik skudurų likučius.
Galutinai įsiveržė redakcijon
visa minia redaktorių, žulikų,
politikierių, valkatų, kurie
keikdami ir grumodami viso-
kiais ginklais rengėsi padaryti
man galą. Jau buvau besi-
renęjas atsisitatyti nuo re-
daktorių, kaip štai mano
redaktorių su minia klykian-
čių draugų atbėgo pagelbon.
Kokia scena įvyko, kaip žmo-
nės viens kitą mušė, šaudė,
badė, — neapsiimu aprašyti.
Kilo visa audra keiksmų ir
burnojimų, galutinai viskas
nutilo. Penkias minutes vieš-
patavo tylą, laike kurios aš
ir kraugerys redaktorių žiu-
rėjoja ir kruviną mušio vietą.
Jis tarė:

"Tamstai čia patiks, kaip
priprasi."

Aš atsakiau:
"Turiu tamstos atsiprašyti.
Gal trumpu laiku galėčia iš-
mokyti rašyti jūsų stilium, bet
tiesą pasakius, toks drąsus tie-
sos ir akis pasakymas turi savo
nesmagumus, ir žmogui gali
atsitikti pertraukų darbe. Pats
supraskite. Smarkus rašy-
mas, tiesa, pakelia žmonių,
bet perdaug patraukia domos.
Aš negaliu ramiai rašyti, kada
užėina tokių pertraukų, kaip
kad ir šandien. Man patinka
ši vieta, bet nelabai noriu pri-
iminėti jūsų svečius. Reik
pripažinti, kad tai užimantis
darbas, tik nelygiai padalin-
tas. Svečias šauja pro langą į
tamstą, o pataiko į mane.

Bomba skiriama jums, o spro-
gdama suvaro skeveldras į ma-
no burną. Jūsų drangas jums
na prieš jus, padaryti jums

smagumą, o kulipkoms taip
stulšėjo mano odą, kad nė prin-
cipai negali joje užsilaikyti.
Jūs einate pietų, o Jonys rim-
bu išdirba man kailį, Gilles-
pie išmeta mane pro langą,
Thompsonas sudrasė mano
drabužius ir visiškai nepaži-
stamas asmuo nurauja mano
plaukus tartum geriausias
draugas. Į kokias penkias
minutas subėga čia visos ša-
lies galvažudžiai, kad galuti-
nai mane pribaugis. Niekas
dos neturėjęs tiek darbo, kaip
šandien. Ne. Aš tamstą my-
liu. Man patinka aiški ir drą-
si jūsų metoda išdėstant daly-
kus jūsų skaitytojams ir emė-
jams, bet aš prie to visko
nepripratus. Pietinių žmonių
širdis perkarštos, jūsų svetin-
gumas perdaug meilus. Straip-
sniai, kuriuos šandien paraši-
au, o kuriuos tamsta taip
puikiai pataisė, suks nau-
ją širšių lizdą. Visi tie redak-
toriai vėl ateis, ateis alkani
ir norės ką nors pusryčiams.
Turiu tamstai tarti sudie.
Esu priverstas atsisakyti nuo
tų vaišių. Atvažiuau čia
jieškot sveikatos, bet tuom
pačiu tikslu turiu važiuot kur-
kitur, ir tai greit. Tennessee's
laikraštija man perstipri."

Po to, mudu bendru gai-
lesčiu persiskyrėva. Iš redak-
cijos persikėliau ligoninėn.
(Galas.)

LAIMĖ.

Apie laimę šiandieną svajo-
ju. Ieškau jos. Kur jina?

Sako turčias rūmuose lai-
mingai gyvena žmonės, visa
kuomi patenkinti. Linksma
jiems.

Skubiai praskleidžiu užda-
galą turčias puošnių namų ir
vietoj laimės sutinku: nepasi-
tenkinimą, apgauliojimą, už-
vydą, troškimą daugiau tur-
to, daugiau mantos. Liūd-
nai paleidžiu iš rankų užda-
galą ir bailiai traukiuosiu nuo
auksu žibančių rūmų. Šalta
ten, nejaunu.

Gal pasaulio valdonai lai-
mingesni? Jų galingumas,
valdymas milijonų žmonių gal
jiems ir suteikia laimę? Drau-
ge, jei nori apsisaugoti nuo ne-
smagaus vaizdo, nesiartinink
prie šio pasaulio galingųjų, ne
laimė ten surasi, bet nusimini-
mą, pridengtą linksmybės kau-
ke. Varžytinės ten, veidmai-
nystė patikisi, bet laimės ten
nesurasi. Karaliaus vainikas
ne laimei suteiktas, bet var-
gams ir vargams gal dides-
niems, negu žmogaus neturin-
čio kur galvą priglausti.

Kur jina toji laimė?

Vieni sako: — ant žemės.
Žmogaus pasiganėdinimas esąs
laimės šaltinis. Tūkstančiai
žmonių praslinko pro mano
akis; klausiau jų: "Gal jūs
patenkinti, laimingi?" Ne, sa-
ko, mums trūksta prie laimės
daugybės dalykų: — turto
mums reikia, šeimos netu-
rim, draugų mums stoka. Jei
juos turėtume, laimingi bū-
tume.

Tai gal laimingas varguo-
lis? O Vargas-gi! Ilgų die-
nelių darbelis, sunkus nuobo-
da. Skurdas. Badas.

Ašarų daugiau varguolio
gyvenime, kaip laimės krisliu.

Apie laimę vis-gi žmonės
kalba, jos trokšta.
Ji turi būti. Be jos gyve-
nimas betikslis, vargai nepa-
keliami.

Pakėliau akis prie Augščiau-
siojo. Maldauju Jo laimės šal-
tinį atskleisti.

Ir jaučiu, kaip mano šir-
din krenta gaivinanti mintis:—
Laimė tegali būti kituose. Del
saves jos neieškok — nerasi.
Kitiems ją teik ir būsi laimin-
gas.

Aš laimę suradau.

Jonas.

Kova.

(Iš Lermontovo.)

Tas buvo kalnuose Kaukazo.
Per girią traukėm kuogrei-
čiaus,

Sukurtos ugnys dar negeso
Ant šviesiai balzganio dangaus.
Baisi skerdynė mums žadėta,
Nemaža kraujo pasilies:

Jau rinkosi į vieną vietą
Čerkesai iš visos šalies.
Viršūnės girių šimtamečių
Žerėjo nuo didžių gaisrų,

Jų dūmai blaškėsi tarp medžių
Ir nyko už augstų kalnų.
Vos tik išėjom ant kalvos,
Nuožmūną jautėme kovos.

Jau užpakalį reik patrankų,
Jau neša sužeistus ant rankų,
Jau klykia iš visų nasrų
Ir garsiai šaukias daktarų.

Jau baubti pradeda kanuolės,
Ir štai ant jų iš girios puolės
Čerkesai keldami riksmus,
Kiti iš medžių šaudu mus.

Bet priešakyje, tarp kalnų,
Nebesigirdi jokio aido.
Granatų keletą paleido, —
Bet viskas ten tyku, ramu.

Tarp suverstų senų kerplėšų
Nebesimato jokio priešo,
Tik karabinai sužvilgę
Ir vėl pasislėpė žolė.

Baisaus tylyjimo tai būta.
Labai neilgai tęsės jis,
Bet taip belaukiant rankos
kruta

Ir smarkiai trankosi širdis.
Štai trinkelėję. Išsųk suvito
Ugnis iš tikstančio vamzdžių,
Lyg dalgio pakirsti nukrito

Kareivių keletas eilių.
Tai mažmožis. Šio krašto žmo-
nės

Prie to pripratę. Ir pirmyn,
Nulenkę durtuvus žėmyn,
Jie bėga vienas pro kitą, Klonis
Baisiais skambėjo atbalsiais.

Kraujai krutinėse sujudo,
Ir oficialiai nusigando
Raiti ir pėkšti su visais.
Ura! suško ir nutilo.

Peilius ištraukė iš makštų.
Viens kitą griebė už krūtų
Ir tuoj baisi pjūtis sukilo.
Dvi valandi, kaip nuomžmūs

žvėrys,
Viens kitą skerdė tylomis,
Upeis, kraujo prisigėręs,
Raudonomis plaukė vilnimis.

Ir pjovėsi, kol priešas grynės...
Pailgęs nuo baisios skerdynės,
Norėjau atsigert vandens,
Bet ten tik kraujas bėgo viens.

Ant upės kranto, po medžiu,
Kareivių telkėsi būrelis.
Visi verkšleno. Vienas jų
Atsiklaupė. Tenai išbalės

Ant skraistės kapitonas tūno.
Jis mirsta. Priešakyje iš kūno
Vos sunkias kraujas. Dvi žaizdi

Matyt krutinėj. Nerami
Žiura jo klaidžioja be žado,
Sunkiai kvėpuodamas snabžda
jis:

"Vai gelbėkit!.. Į kalnus ve-
da!..
— Kur-gi karvedys?..
Palaukit!.. Galop užkimo,
Ir staiga amžinai nurimo..."

Liudnai ant ginklų pasirėmę,
Kareiviai verkė sau tykiai.
Paskui, ant rankų pasiėmę,

Jo kūną nešė atsargiai.
Nestengdamas atitraukt akių,
Lydėdau juos jausmu sunkiu.

Nuleidęs galvą ant krutinės,
Tariau sau, sunkiai nusiminęs:
Koksai besotis tas žmogus!
Ir ko jam reikia? Juk dangus
Uždengia didį žemės plotą,
Ten vietos yr' užtektinai,
Bet ranką kelia jis ginkluotą
Ir vaidijasi amžinai.

J. K.

Išvažiavo-parvažiavo Lietuvių burelis.

— Sveikas gyvas, Joneli!

— Sveikas, sveikas.

— Jonai, tai šandien gra-
ži diena: šviesi, saulėta ir
karšta. Kad taip susitartu-
mėm išvažiuoti už miesto ar
neatsigautų bent kiek plaučiai,
o čia tuose miesto dūmuose ir
smarvėje, tai gali žmogus vi-
sai užtrokšti.

— Aš tik dėl to pas tave ir
bėgau, matai mes jau nutarė-
me važiuot 8 vyrai ir 4 mergi-
nos. Tai išvis bus 12, o tu,
tai būsi tryliktas. Rožiukė
sako, kad tu vistiek važiuosi,
kad tik kas tau duotų žinią.

— Ar tai ir Rožiukė važiuo-
ja?

— Važiuoja, važiuoja. Ir
Rožiukė ir Mariukė, ir Onutė
ir dar kelios lietuvaitės. Ir
Žvirblis su ta naująja armoni-
ka. Tai vaikine, kad šoksi-
me tai šoksime, kai Žvirblis
groja, tai pačios kojos kilno-
jasi ir tik šok ir šok ir spausk
dūšėlę prie širdies, linksmin-
kies kaip roju.

— Taigi, taigi, kad tiktai
dailią vietelę kur susirastu-
mėm, kad taip sau būtų lygu-
ma, kad pašokt būt galima ir
kad būtų medžių, kad pavėsy-
je būt galima pasilsėt ir palošt
iš liežuvio su mergelėms.

— Ale kad dainuotumėm,
tai dainuotumėm, taip, kaip
Lietuvoj, tai būt smagu ir links-
ma. Tai eiva, pas mane bis-
kį luktelei iki aš apsiirengsiu
ir eisiva abu sykiu, kad nepa-
vėluotumėm, kad nereiktų ki-
tiems mūs laukt.

— Gerai, gerai. Eiva.

— Sudiev gaspadin, gud-
bai.

— Sudiev, sudiev, Joneli
linkiu kuogeriausios kelionės.
Tik žiūrėk prisikalbyk Roži-
ukę, kad pas mus užeitų. Aš
norėčiau ją pamatyti, kaip iš-
rodo. Visi taip jau ją labai gi-
ria, o aš matau, kad ji tau
ištikrųjų galvą susuko. Tik
duok, Dieve, greičiau vestu-
ves; jau ir aš savo "auzos" ir
dvylekio nepagalėsiu — kaip
tu man toks geras vaikinys bu-
vai.

— Dėkui gaspadin, dėkui.
Kad tik eis, tai parsivesin,
parodysiu... tokia graži, tokia
meili; gaspadin, manysi, kad
tai aniuolas iš dangaus.

— Sudiev, gudbai.

— Sudiev Joneli tik vakare
perdaug nesuvėluok.

— Septintoj busiu namie.
Gudbai.

Tai vietelė, tai gražumas.
Žalia pieva, kaip koks kilimas,
išsklotos žaliuymynais, gražio-
mis gėlėmis ir žiedeliais pris-
maigytas, šale pievos aug-
štas kalnas plikų uolų, kur
nekur tarp uolų žaliuoja kup-
čiukas žolelių ar medelis koks
išdygęs. Apačioj tarp kalno
ir pievos čiurolna upelis gryno,
tyro vandenilio. Viduryje
pievos keletas didelių, senų,
šakotų klevų ir aržuolų, me-
džių skleidžiančių aplinkui sa-
vę didį šešėlį — pavėsi.

O tame pavėsyje būrelis jaunų
lietuvių ir lietuvačių. Susė-
dę į rinkę dainuoja:
Kur banguoja Nemunėlis,
Kur Šešupė miela plaukia,
Ten Lietuva mano brangi
Tenai širdis mane traukia.

Ten darželiuos pinavijos
Ten mergelės, kaip lelijos,
Ten šalėlė daug gražesnė,
Juoda duona ten gardesnė...

Ir skamba visa apylinkė, ir
pinas įjautrus malonūs, dailūs
balseliai į vieną akordą, į vie-
ną harmoniją, o aidas atkarto-
damas ir atsimušdamas į kal-
nų uolas, tą garsą linguoja ir
daugina, ir neša į tolumą ža-
lies ir į padangių skliantų erd-
ves. Galop toluomoje sumažė-
ja ir visiškai išnyksta, prapuola,
išgaista.

Kiek čia juoko, kiek čia
štukų linksmybių, kiek čia sma-
gumo, linksmybių, ir gyvu-
mo — tai neapsakyt.

Tos akelės, tai tik žibsi, švie-
čia, o širdelės daugos, tvak-
si, viskas magnetizuoja ir
elektrizuoja ir darosi tokia
nematoma jėga, kuri visų ten
esančių jausmus vienija į vie-
ną neapimamą žmogaus protu
ir nesuprantamą, vien tik at-
jaučiamą meilę. Meile tėvy-
nės, meile draugų ten esančių,
meile gamtos, dailės, grožy-
bių visi dega. Ir visiems ramu
neapsakomai ir malonu ir
linksma — tik

Sena Tauta.

Kiek yr' tautų, kurių liežuvis
Siek' metų tūkstančius atgal?
Mes jų nežinom, viens Lietuvis
Tuom pasigirti tik tegal'.
Ir mūs tauta, sena rimta,
Pradžios neb'atmena savos.
Mūs praeitis, sena kultis,
Žmonių kalboj amžin gyvuos.
Kas užlaikyt mokoje kalbą
Nesugadytą metų tiek?
Kas davė ištvermės pagalbą,
Kad neužime per niek?
Pagelbą? — Mano brangus
broli,

Atversk istorijos lapus,
Ištirkie didvyrių kapus,
Ten rasi lietuvi-varguoli,
Priešų eilėmis apstatytą,
Nelaisvės panėiais surakytą,
Ten pamatysi, kaip kaimynai
Ant sprando jam per amžius li-

po,
Jo laisvę varžė, jo šeimynai
Jie pavydėjo žemės sklypo,
Ir mokslo žydinčios globos
Ir tos gražios, senos kalbos.
Tečiau lietuvis ją užlaikė,
Jis priešus iš namų išvaikė,
O jei pritrūko jam įiegos,
Jis kentė tik, dantis sukandęs,
Ir, plieno kardą išgalandęs,
Jis laukė tinkamos progos.
Dabar, mums jau šiek tiek at-

gijus,
Šmėkla naujos, sunkios vergi-

jos

Vėl žiuri tautai į akis.
Tečiau jie mus neišnaikis.
Jie žemę mūs pavergti gali,
Bet mūsų kalbą nebištraus.
Tėvų mūs paliktąją dalį
Subrusim ginti kuosmarkiaus.
Ir mūs tauta, sena rimta,
Pradžios nebeatmena savos.
Mūs praeitis, sena kultis,
Žmonių kalboj amžin gyvuos!..
Paukštis.

DAINA.

Aš myliu tėvynę
Šalį didžiavyrių,
Kur žyd' išsiplėtus
Tarp žaliųjų girių.

Myliu aš senelių
Kaulus ant kurgano:
Turtas tai tėvynės
Numylėtos mano.

Meilūs man laukeliai,
Kai puikiai žaliuoja,
Ežeras kai šniokščia,
Upės tyvuliuoja.

Tinka man darželiai,
Myliu rūtų žiedą,
Myliu paukštuzėlius,
Kai sodnelyj gieda.

Man meili kalbelė,
Nors vargdieniai šneka,
Ir dainelės meilios,
Iš širdies jei teka.

Man meili šalėlė
Ir meilus namelis,
Kur gyven' matutė,
Brolis ir tėvelis.

Aš myliu tėvynę,
Myliu ir mylėsiu,
Nors ir del tos meilės
Daug ką nukentėsiu.

M. Dagilėlis.

Tėvynės meilė negali būti
be Dievo meilės, taip jog žmo-
gus, kurio nepajudina antpri-
gimtiniai jausmai, niekadoms
negali tikrai ir išmintingai my-
lėti savo tėvų žemės. Todėl
klysta labai tos karštos jaunos
galvos, kurios sako, jog Lie-
tuvams užtenka vieno mokslis-
ko apšvietimo. Šviesos, be-
rōds reikia, bet mokslas be ti-
kėjimo (religijos), vienas, dar
neišaugstina žmogaus, neįkve-
pina doryn ir augštų jausmų, ne-
pastiprina ir nepakelia nupuol-
sios dvasios, nesušildo užsa-
lusios širdies. Patys tėvynės
mylėtojai, jei išsižada tikro
tikėjimo, tai neturėdami po
savim tikro pamato, neužilgo
nustoja ir meilės tėvų žemės,
nes nemato tikros saulės, kuri
duoda šilumą. Nenorui pasa-
kyti, jog mes turime tikėti
dėlto tiktai, kad mūsų tėvynės
geras to reikalauja, bet jog ir
tuose dalykuose šventas tikė-
jimas yra mums lenta išgelbė-
jimo nuo paskandos.

Maironis.

ŠVEICARIJOS LAIKRAŠTIS APIE LIETUVIUS.

"Gazette de Lausanne" No.
262 įžanginiame straipsnyje
šitaip kalba apie lietuvius.
Užmiršta tauta.

Kariaujančios tautos, o
ypač talkininkai po keletą kar-
tų užreikšė, kad svarbiausias
karės tikslas yra tautų paluo-
savimas. Šitie diplomatų ir
valdininkų užreikšimai davė
viltį daugeliui pavergtų tau-
tų, kurios nori turėti auto-
nomiją ir kurios dabar emė
manyti, jog štai atėjo pato-
gus laikas inkunyti savo troš-
kimus. Tarp tų tautų vie-
na tauta, kadaise galinga,
emė rodyti savo gyvingumą;
nuvaryta iki stovio, kurs ar-
ti yra vergijos, ir tapo savo
vakarinių seserų užmiršta,
ypač pastaruoju laiku. Tu-
ri omenyje latvių ir lietu-
vių tautą.

Padalinta į dvi dali ir val-
doma rusų ir vokiečių, ji tu-
ri nelaimę regėti savo sū-
nus naikinant vieni antrus.
Atstovai tų tautų iš visų Eu-
ropos dalių suvažiavo į Ber-
nų rugpjūčio 3 ir 4 d. ir pri-
emė keletą rezoliucijų kas-
link autonomijos. Patogus
yra laikas suteikti "Gazette
de Lausanne" skaitytojams
keletą faktų apie tą tautą
kurios likimas amžių begyje
buvo baisus ir tragiškas.

Latvių-lietuvių tauta nuo
neatmenamų laikų gyveno
plačiose lygumose ir rytus nuo
Baltikos tarp Dauguvos ir
Vislos. Vokiečių avanturistai,
žinomi kaippo teutonų ri-
cieriai, apsigyveno Karaliau-
čiuje ir Marienburge, pavergė
vieną lietuviškų genčių — prū-
sus, kuriuos jie dalimi išnai-
kino, dalimi suvokietino. Vi-
sos kitos gentys buvo pastum-
tos iki Nemuno.

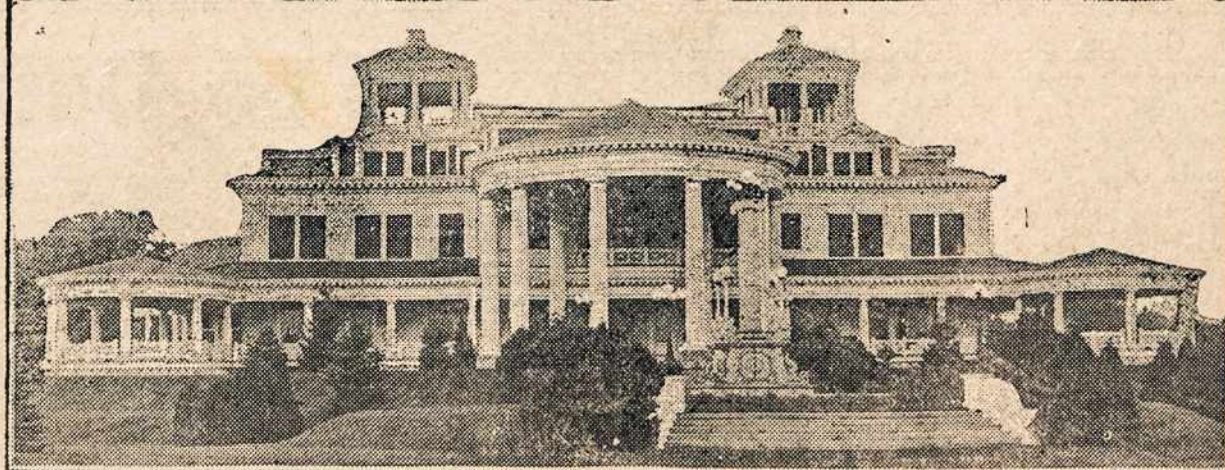
Ne pro šalį paminėti, kad
nelaimingųjų prūsų vardas
užsiliko ir dabar vadinasi juo
valstybė, kuri šandie valdo
visą Vokietiją. Kai ta gen-
tis buvo išnaikinta, tai lat-
viams ir lietuviams beliko tik
žemės ir rytus nuo Baltikos
tarp Nemuno ir Dauguvos.

Lietuvių ir latvių tikras
skaičius nėra žinomas. Pa-
gal konferencijos, laikytos
lietuvių ir latvių Berne skai-
čius siekia 7 milijonų.

Savo kūniškomis ypatybė-
mis o ypač savo kalba lie-
tuviai ir latviai parodo esą se-
niausia Europos tauta ir pri-
guli prie indo-europieškos šei-
mynos. Del to, kad Lietuva
buvo sujungta su Lenkija per
keletą šimtmečių ir kad lat-
viai pilnai gyvena Rusijoje,
išvedama jog lietuvių ir lat-
vių kalba yra slaviška. Tai
klaida. Lietuvių ir latvių
kalba taip skiriasi nuo sla-
viškų kalbų, kaip francuzis-
ka nuo vokiškos. Tokiu bu-
du, žinąs slaviškas kalbas,
išskiriant pasisavintus len-
kiškus ir rusiškus žodžius dau-
giau nieko nesupras, kaip
tai gerai pasakė M. Meillet,
prof. College de France: "nors
man ir drovu, tečiau turiu
prisipažinti, jog aš netik nie-
ko nesuprantu lietuviškai ar-
ba latviškai, bet net tenai
nerandu nieko pažystamo."

Lietuvių ir latvių kalbos yra
visai giminingos. Ties dvi
kalbi yra tai užsilikėlis iš kal-
bų, kurios vadinasi baltiško-
mis. Viduriniuose amžiuose
senprūsų kalba prigulėjo
prie tos pačios šeimynos.
Bet žūvant teutonų bangose
prūsams, tai ir ta kalba nuo
XVI amžiaus liovėsi gyvavus.
Tokiu būdu dabar neliko iš
tos kalbos nieko daugiau,
kaip tik mažas žodynėlis ir
keli katekizmai. Lietuvių
kalba yra viena arčiausia sto-
lusnių prie sanskritiškos. Pa-
našumas yra toks, kad lietu-
vių ūkininkai gali suprasti
sanskritiškus sakinius moks-
lo vyrų susatytus. Sako M.
A. Meillet: "Tas, kuris nori
rasti ant žmonių lūpų atbal-
sį tos kalbos, kuri buvo abel-
na kalba indo-europiečiams,
tai tas tegu važiuoja šian-
die pasiklausti lietuvių ūki-
ninkų."

Tokia tai straipsnio įžanga.
Po to seka ilgoka peržvalga

čia parodoma rūmai, kuriuose
prez. Wilson praleis ateinančią
vasarą. Jie yra pastatyti už
\$500.000. Rūmai randasi so-
džiuje Shadow Lawn, N. J.

lietuvių istorijos. To čia ne-
atkartosim, nes daugeliui ta-
me straipsnyje paminėti fak-
tai jau žinomi. Tuomi labiau
nekartosime, kad čia pat de-
dame trumpą lietuvių isto-
rijos peržvalgą, J. J. K. pa-
rašytą. Po viršūję cituotu
straipsniu pasirašęs:

Dr. A. Markus.

INDOMESNIEJI FAKTAI LIETUVIŲ ISTORIJOS.

Lietuva, merdėdama po ko-
jomis didžiųjų armijų, laukia ka-
rės galo ir trokšta, kad talki-
ninkų būtų viršus. Lietuviai
tikisi, kad Europos rubežiai
bus perdirbti ir sudaryti pagal
tautas. Tuomet tai ir Lietu-
va būtų suvienyta į vieną poli-
tišką ir geografišką kūną.

Šandie visavietinės svar-
bos mūšiai eina ant plotų, ku-
riuos mes paveldėjome nuo sa-
vo prabočių. Lietuvos mies-
tai ir miesteliai minavojami
karinuosios pranešimose iš ry-
tinio fronto, čia, vienok, ma-
žai ką težino apie šalį, kuri
davė Amerikai apie 600.000 as-
menų.

Lietuvos likimas amžių bė-
gyje buvo tragiškesnis, negu
lenkų. Ilgai lietuviai buvo
sumaišomi su lenkais. Kuo-
met Lenkija buvo suskaldyta,
Lietuva taip-gi neteko politiškų
teisių ir tik žmonių širdyse
liko atminimai apie šlovinę ir
galingą praeitį. Mūsų tauti-
nė dvasia per tuos amžius ne-
susiliejo nei su lenkų nei su
rusų dvasia. Gryna lietuviš-
ka dvasia tebėga šandie ir
dabar užliepsnojo labiau, ku-
met spiktėlėje spindulėlis vil-
ties gauti daugiau politiškos
laisvės po šios karės.

Buvo laikai, kuomet nevil-
kos svetimo jungo, kuomet
mūsų prabočiai turėjo nepri-
gulmybę ir vadovaujančią ro-
lę lošė rytinės Europos politi-
koje. Mūsų šalis buvo nuo Ne-
muno iki Dauguvos, paskui
nuo Baltikos jūrės upe Dniep-
ru iki Juodųjų jurių. Taigi Lie-
tuva buvo Centralinė Europos
valstybė, kuri tęsėsi per da-
bartinę vakarinę Rusiją nuo
Liepojaus iki Odesos.

Pradžioje savo istorinės ga-
dynės Lietuva buvo didumo,
kaip dabartinė Francija arba
Vokietija. Dabar lietuviai be-
užima tokį žemės plotą, kaip
Anglija.

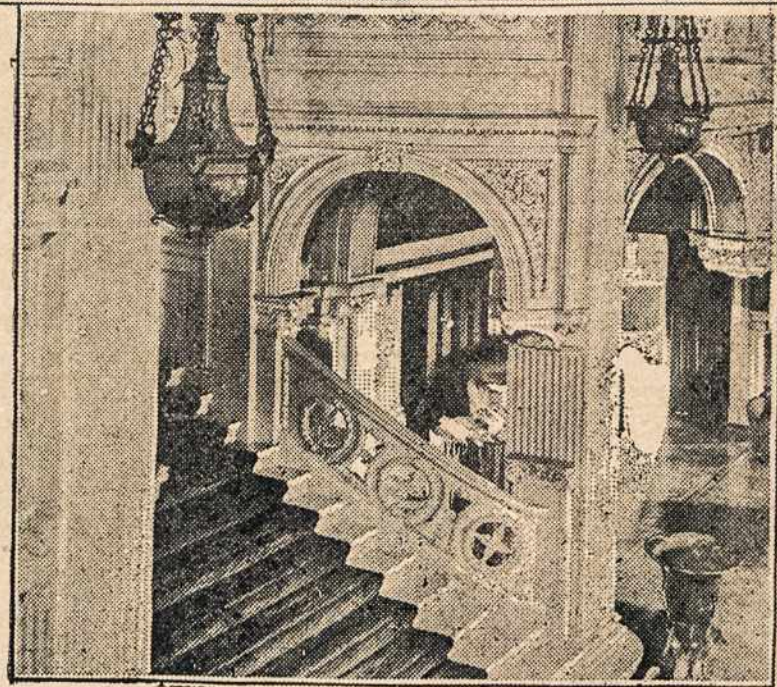
Tyrinėtojai susenka, jog
mūsų prabočiai buvo kaimy-
nais senovės graikų, romėnų
ir paskui keltų.

Vėliau slavams briaunantis iš
pietų-rytų, lietuvių gentis tu-
rėjo trauktis toliau į šiaurę ir
galop pasiekė Nemuną ir Dau-
guvą. Čia ilgus amžius lie-
tuviai ramiai gyveno, žvejo-
dami, medžiodami ir vezdami
šiokią tokią ukinkystę.

Gyveno atskiromis gentė-
mis be artimo sąryšio vienu su
kitomis. Tas davė progą kai-
mynams įpuldinėti lietuvių že-
mėms.

Atsiradus priešininkams,
lietuviai pamatė reikala susi-
vienyti, susiorganizuoti, kad
atremti priešininkus. Atsira-
do lietuvių tarpe vadai, orga-
nizatoriai. Tuomet lietuviai
jau ne vien, kad gynėsi, bet
emė antpuolinti ant savo prie-
šininkų. Organizavimo, vieniji-
mosi gadynė pas lietuvių pra-
sidėjo daug maž XI amžiuje.
Tuomet lietuvių kaimynai jau
buvo krikščionys, o lietuviai
tebebuvo stabmeldžiai.

Neva krikščionybės prapla-
tinimui tarp lietuvių atsirado

Lietuvos parubežiuose du teu-
tonų ordenų — kardininkai ir
kryžniakai.

Lietuviai, teutonų spau-
džiami, tik augo, rubežiai
plėtojosi. Kuomet 1224 m. už-
pludo Europą totoriai ir jų
bangos užė vakaruosna, tai
lietuviai buvo siena, į kurią
mahometonų bangos atsimušė.

Lietuva krikštą priėmė
1386 m. Bet nežiurint į tai teu-
tonų ordenai, kurių neva tik
slu buvo apkrikštyti Lietuvą
nesiliovė organizavę kryžkares
prieš Lietuvą.

Galop lietuviai ir lenkai
susivienijo, kad sujungtomis
spėkomis sumušti teutonus ir
vadovaujant Vytautui 1410 m.
teutonų galybė buvo sutremta
ties Žalgiriu.

Lietuvių kova su teuto-
nais yra suamžinta šaunioje
Sienkievičiaus apysakoj "Kry-
žiokai." Pasisekimas su-
tremti vokiečius sujungtomis
spėkomis vedė prie lietuvių ir
lenkų susibiūliavimo. Bet
lietuviai turėjo neprigulmybę
net iki 1565 m., kuomet for-
maliai Lietuva susijungė su
Lenkija. Bet Lietuva vis-gi
turėjo dar daug savistovybės.

Smarki lenkų dvasia, aug-
štesnė civilizacija labai veikė
ant lietuvių ir turėjo didelę in-
tekme nuo pat pradžios.

Lietuviai, vienok, nepasi-
davė pilnai lenkų intekmei.
Laiks nuo laiko lietuvių didi-
kai ir patrijotai pasipriešinda-
vo lenkinimo intekmei. Emė
nubusti lietuvių dvasia, atsi-
rado rašytojai, tarp kurių
pirmą vietą užima Donelaitis.

Pradžioje XIX amžiaus lie-
tuviai emė pilnai nubusti.
Lenkai ir lietuviai galutinai
neteko neprigulmybės ir intek-
mės iš Varšavos mažiau plūdo
į Lietuvą. Jau 1860 m. gero-
kai lietuvių dvasia buvo paki-
lus, bet štai lietuvių patinka
didi nelaimė. Rusijos valdžia,
remdamasi lenkų sukilimu, už-
draudžia lietuviams spaudą.

Po tos nelaimės lenkų intek-
mė Lietuvoje atsinaujino. O
tas dar buvo paakstinta tiky-
bos ryšiais. Lietuviai, būda-
mi tos pat tikybės, kaip ir
lenkai jautėsi lenkamis arti-
mesniais, negu rusams-stačia-
tikiams.

Bet 1862 m. Lietuvoje pa-
naikinta baudžiava. Tuomet
prasidėjo ukininkų atgijimas.
Ukininkai emė siųsti vaikus
į augštesnes mokyklas, į uni-
versitetus. Tie tai jaunuoliai
buvo tikri gaivintojai lietu-
viškos dvasios.

Pradėta rūpintis spaudos
atgavimu. Bet Rusijos val-
džia buvo kurčia lietuvių pra-
šymams. Tuomet tai prasi-
dėjo gabenimas knygų,
lakraščių iš užsienio. 1883 m.
buvo įsteigta "Aušra." Tai
buvo pirmas tikras ženklas
lietuvių atgijimo.

Galop rusų nepasisekimai
karėje su japonais (1904) m.
buvo tuo lietuviams laimin-
gi, kad rusų nepasisekimai

privertė biurokratiją žmonėms
nusileisti ir pirmu nusileidimo
aktu buvo sugražinimas lie-
tuvams spaudos.

Kuomet Rusijoje kilo re-
voliuciniai judėjimai, suju-
do ir lietuviai. Lietuviai emė
žiūrėti, kad pradėti rūpintis
savo likimu. Vilniuje pada-
ryta seimas, kur arti 2.000
delegatų buvo suvažiavę į sos-
tinę. Tarp pripažintų reikala-
vimų buvo šie:

Autonomija Lietuvai su
seimu Vilniuje.

Priverstinas mokslas lietu-
vių kalboje.

Įsteigimas universiteto Vil-
niuje. Laisvė žodžio, spau-
dos ir t. t.

Dalykai Rusijoje keitėsi žai-
bo greittumu. Prasidėjo re-
akeija ir lietuviai nedaug te-
laimėjo. Bet nežiurint į tai
psichologiska intekmė buvo
begalinė. Ir štai 10 metų
bėgyje, iki karės pradžios
štai ką turėjome:

Buvo apie 60 visokių laik-
raščių lietuvių kalboje.
Šimtai knygų spausdina-
ma kasmė.

Turime Mokslo ir Dailės
Dr-jas su šimtais narių.
Ekonominis šalies stovis
buvo žymiai pakilęs.

Mokyklų buvo jau bepra-
dėdą dygti visose Lietuvos
dalyse. Kaip lietuviai grie-
biai mokslo parodo tas, kad
lietuvių rasime visokiuose
Rusijos, Europos ir Amerikos
universitetuose.

Lietuvių idealai ir troški-
mai yra tai laisvė jų tautiš-
kam besiplėtojimui. Mūsų
troškimai yra gerokai apibu-
dinti ir išreikšti Vilniaus
seime.

Mūsų besiplėtojimui ligšiol
buvo daug kliučių, trukdė-
sių. Ši karė gal suteiks rei-
kalingas permainas.

J. J. K.

Žemė, kur mes gimėme, au-
gome ir pasenome, yra mums
brangi ir miela; mylime ją kaip
vaikai savo motiną, o jei kar-
tas atsitinka persiskirti su ja
ir išvažiuoti į tolimą šalį, tai
sunku užturti krintančias aša-
ras ir nuraminti suspaustą šir-
dį. Kiekvienas, rodos žmo-
gus turi tartum įgimtą tą mei-
lę, kiekvienam yra brangi tė-
vynė. Bet negalime tikrai ir
išmintingai mylėti savo žemės,
nežinodami jos praeigos ir is-
torijos.

Maironis.

GIMTINĖ.

Malonus lizdas paukšteliniui,
Kurį tėvai jo supynė;
Meili ta grįčia berneliui,
Kur jo tėveliai, gimtinė.
Svetur nors šildo saulutė,
Nušviečia dangų mėlyną:
Meiliau bet ten, kur matutė
Mus užsupo, užaugino.

Margalis.

Kurs žmogus savęs nepaži-
ta, tas kitų pažinime klysta.

Kaip vokiečių valdžia spaudžia prūsų Lietuvius.

Kad rusų valdžia spaudžia
lietuvių, tai jau visas pasau-
lis žino ir daug yra straipsnių
tautų prirašyta ir tam tikrų
brošūrėlių išleista, o lietuvių
kalboje tai gana apsačia litera-
tura turime tame dalyke.

Bet apie skriaudas mūsų
brolių prūsų lietuvių tai visai
mažai kas yra žinoma apšvie-
tūnams, o mūsų liaudis tai
dauguma ir visiškai nežino,
kad prūsųose yra spaudžiami
ir ganubijami mūsų broliai, jie
mano, kad ten tai kultūros ša-
lis ir visiems gerai kaip pas
Vieš. užpekyje. O išties tai
ten visai kas kita.

Apie senovės prūsų dējas,
tai kas nor žinot, patarčiau
perskaityt lietuvių istorijos
bent kokią knygėlę, arba dar
geriaus padarytų, perskaitęs
kelias knygeles, tai tenai ras
aiškiai aprašytą viską tikrų ži-
novų tų dalykų o aš čia tam-
stoms tik kai-kuriuos teisingus
faktus ir pastabas parodysiu iš
artimiausios dabarties laikų,
o tikiuosi, kad daugumai ir tas
pluoštėlis žinių bus neprošalį.

Vokiečiai, kad greičiau iš-
naikint lietuvių tautą, arba
geriau sakant prūsų lietuvių,
tai pirmiausiai užgėlė ant lie-
tuvių diduomenės, ant lietu-
vių bajorų ponų. Atėmė nuo
jų visus dvarus po prievarta ir
tuos dvarus arba padarė kara-
liškais dvarais, arba pavedė
didikams vokiečiams, arba iš-
skirstė į kolonijas ir apgyven-
dino vokiečiais parvežtais iš
gilumos Vokietijos, ir tiems
pastariamsiems suteikdavo
daug visokių palengvinimų įsi-
kūrimo naujose vietose. Tie
dalykai įvyko pradžioje 18
šimtmečio. Žinoma lietuviai
buvo nesusipratę ir tylėjo o
jiems tylint nieks jų neužtarė,
o vokiečiai tai tik laizės, lie-
tuvių didikus prarije.

Tos skriaudos pasekmės bu-
vo tokios:

1) Lietuviai neteko savo ša-
lies vadovų.

2) Prasiplatino vokiečiai
lietuvių tarpe.

3) Lietuviai, matydami nuo-
latos niekinamą savo kalbą ir
kultūrą — o giriama viską, kas
tik yra vokiška, ilgai nusi-
gyveno su vokiškumu ir taip
apsiprato, kad daug tokių
randasi, kurie nei nejaunčia to
blogo, net to pavojaus, kurs
nuolatos lietuviams grėsia iš
vokiečių pusės.

Vokiečiai prūsų lietuvių ap-
žiojo ir manė sukramtyt ir
praryt — ale Dievas davė lietu-
viams kietus kaulus ir širdį —
tai kad mėsas ir apkramtė vo-
kietėliai, ale kaulų ir širdies
vis nevaliojo sutruškint ir lie-
tuviai, kad ir suterlioti vokiš-
komis seilėmis, bet vis-gi te-
begyvuoja ir kas karts prade-
da geriau susiprasti ir stiprėti
tautiškai.

Girdėjam nuo daugelio prū-
sų lietuvių valstiečių šitokią
dalyką: Jūs Maskolijoje tai
dabar esate laimingi — jūs ga-
lite steigti lietuviškas mokyk-
las, kokias tik jūs norit. O
pas mus tai jau visai iš mokyk-
tais atsitinka persiskirti su ja
ir išvažiuoti į tolimą šalį, tai
sunku užturti krintančias aša-
ras ir nuraminti suspaustą šir-
dį. Kiekvienas, rodos žmo-
gus turi tartum įgimtą tą mei-
lę, kiekvienam yra brangi tė-
vynė. Bet negalime tikrai ir
išmintingai mylėti savo žemės,
nežinodami jos praeigos ir is-
torijos.

Mūsų besiplėtojimui ligšiol
buvo daug kliučių, trukdė-
sių. Ši karė gal suteiks rei-
kalingas permainas.

J. J. K.

Žemė, kur mes gimėme, au-
gome ir pasenome, yra mums
brangi ir miela; mylime ją kaip
vaikai savo motiną, o jei kar-
tas atsitinka persiskirti su ja
ir išvažiuoti į tolimą šalį, tai
sunku užturti krintančias aša-
ras ir nuraminti suspaustą šir-
dį. Kiekvienas, rodos žmo-
gus turi tartum įgimtą tą mei-
lę, kiekvienam yra brangi tė-
vynė. Bet negalime tikrai ir
išmintingai mylėti savo žemės,
nežinodami jos praeigos ir is-
torijos.

Mūsų besiplėtojimui ligšiol
buvo daug kliučių, trukdė-
sių. Ši karė gal suteiks rei-
kalingas permainas.

Mūsų besiplėtojimui ligšiol
buvo daug kliučių, trukdė-
sių. Ši karė gal suteiks rei-
kalingas permainas.

Margalis.

Jau mes apie tai ir i ceitun-
gas (laikraščius) rašėm ir pra-
šymus siuntėm, bet viskas už

dyką. Valdžia mūsų neiš-
klauso.

Ir daugiausiai i lietuvių ap-
gyventas vietas prisiumčia šul-
mistrus ir kunigus ir kitus u-
rėdninkus tikrus vokiečius, vi-
sai nemokančius lietuviškai su-
sikalbėt, o tai vis daroma, kad
išnaikint mūsų šventą kalbą.

Taip-pat kas yra skaitęs
prūsų lietuvių laikraščius, tai
tikiuosi, kad apie tuos dalykus
nemažai rado tenai aprašymų,
kad ir apdailintoje formoje —
matote visi bijo geležinės vo-
kiečių rankos, o labiau štriuo-
pos, su kuria vokiečiai lietu-
vius nesigailėdami pliekia.

Turi Prūsų Lietuva būrelį ir
inteligentų lietuvių, kurie dar-
buojasi tėvynės labui, ale gai-
la labai, kad veik visi inteli-
gentai perdaug lenkias prieš
vokiškąją kultūrą ir žandarą.
Su kai-kuriais iš jų šnekėda-
mas, aš tai užminiau — tai
jie visi vienai atsako, kad
"tokia politika Vokietijoje esanti geriausia: šviesiausi
Ciesoriai liaupsyk, vokiečius
šlovink, o savo daryk." Gal
tai ir gerai prūsųose, ale iš ša-
lies žiūrint, tai keistai išrodo.

Turi prūsų lietuvių keletą
laikraščių, spauzdinamų vo-
kiškėmis raidėmis ir vieną lie-
tuviškėmis, taip vadinama "Su-
kurį." Ale kad jame pajuo-
kiama valdininkai ir kunigai,
tai prūsų lietuvių jo nenor
skaityt ir silpnokai įsiai gy-
vuoja. O šiais laikais tai
spausdina Tilžėje lietuviško-
mis raidėmis laikraštį "Dabar-
tį," skiriamą visai Lietuvai,
ale aš netikiu, kad jis labai
prasiplatintų tarp lietuvių.
prūsų lietuviams jis persun-
kus, o Didžiosios Lietuvos
žmonėms perdaug prūsiškai-
vokiškas ir perdaug prūsų tar-
me rašomas ir kaip matos geri
norai pasišventusių prūsų inte-
ligentų mažai naudos teatnė.

Kiek aš patėmijau, tai ge-
riausius vaisius lietuviųstės
atneša "Birutės draugija,"
kurioje dalyvauja nemažas bū-
relis abiejų lyčių jaunimo ir
moksleivių Prūsų Lietuvos.

Taip-pat geru židiniu yra ir
kooperacijos draugijos, nes
jose veiklesnieji lietuviai suža-
dina lietuviųstės idėją buržuaz-
ijos tarpe ir iš to galima tikė-
ties gerų vaisių.

Prūsų jaunimas, pamėgė-
džiodamas vokiečius, tankiai
vasaros metu rengia ekskursi-
jas garlaiviais ir tada dainuo-
ja lietuviškas liaudies dainas.
Ir prie tų visų buržuazijos vai-
kų dedasi ir vokiečiai, ale
kad tokiuose išvažiavimuose
abelnai priimta kalbėti vien tik
lietuviškai tai noroms nenor-
oms visi lavinasi lietuvių kal-
boje ir tas daro labai malonų
įspūdį.

Po miestus dabar galima už-
tėmyti, kad ir nežymų, bet
vis-gi atjauniamą atgijimą lie-
tuviųstės — o sodžius, tai sa-
vo plečių išlaikė: kaip buvo
lietuviškas iš senovės, taip ir
dabar tebėra. Dvarponiai tai
išnyko — sako, kad neskaitant
"Reichstago" atstovo p. Dr.
Steputaičio: tai esą dar ar trys
tai ir viskas. Kunigų liutero-
nų tai lietuvių yra daug, ale
jie veik nedalyvauja atgijime
lietuviųstės, išskyrus "Reichs-
tago" atstovą kun.

DARBININKAS

išleista utarninkais, ketvergais ir subatomis.

Leidžiamas Lietuvių R. K. Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

PRENUMERATA:

Metams \$3.00
Pusmečiui \$1.50
Trims mėnesiams 75c.

Atskiras numeris 3 c.
Laiškus ir pinigų siųskite adresu:

"DARBININKAS,"

242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

"DARBININKAS,"

(The Worker)

The most popular Lithuanian Newspaper

published every Tuesday, Thursday, and Saturday by the

St. Joseph's Lithuanian R. C. Association of Labor

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly \$3.00
6 months \$1.50

Advertising rates on application

Address all communications to

"DARBININKAS,"

242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

KAPITALISTŲ GUDRYBĖS IR DARBININKŲ NESUTIKIMAI.

Nesenai esame rašę apie Chicagos rubsiuvių streiką, kuris dar tebesitęsia ir ligšiol. Dabar darbdaviai griežtai štai kokios gudrybės. Užsakymus kurių negali padaryti Chicagoje iš prieštasties darbininkų streiko, nusiuntė net į Baltimore, susižinoję pirmą su vietiniais darbdaviais. Tokiu būdu darbdaviai parodė savytarpę vienybę. Gi darbininkai? Jiems vis dar tos vienybės trūksta. Baltimore rubsiuviai dirba net viršlaidius, džiaugdamies, kad už jo geri laikai. Indomu, kodel Chicagos kapitalistai išsitrino sau ne kitą kokį artimesnį miestą, bet net tolimą Baltimore. Mat 1913 metais buvo ten garsus rubsiuvių streikas, sukurstytas ir vestas I. W. W. (Pasaulio Pramoniečių Darbininkų) Streikas buvo prakištą ir po to didžiama prigulėjusių į I. W. W. metė šitą uniiją. Chicagos kapitalistai ir galvojo, kad Baltimore darbininkai, atsiminę senuosius nepasisekimus, nebebandys pasipriešinti jų gudrybėms ir neišdrįs apsausti streiką.

Tuo tarpu Baltimore praėjo organizuoties nauja rubsiuvių uniija — A. C. W. — taip vadinami Amalgamitai, kurių priedermė yra paremti tos pačios unijos draugus, kad ir kitur streikuojančius, apsaugiant ir savo mieste streiką. Bandyta pasipriešinti darbdavių išnaudojimui, paremti Chicagiečius, apsaugiant ir patiems streiką; tačiau visų pirma reikėjo susitarti jau su esančia Baltimore I. W. W. uniija. Bet susitarti kaip tik ir negalėjo. Dabar abidvi unijos varo tarp savęs konkurenciją, vieni kitus savo mintinguose apsikabinėja, o fabrikantai tuo tarpu puikiai naudojasi tais darbininkais nesutikimais ir varo savo biznį.

Iš panašių vargų darbininkams tik viena matosi išeitis ateityje: visoms darbo ir amatų unijoms susilieti į vieną milžinišką Sąjungą, kuri remtų visas unijas jų kovoje su darbdaviais. Tą uždavinį atlikti ateityje rodo lemta "Amerikos Darbo Federacijai."

"DARBININKŲ BALSO" PROTAVIMAS.

"Darbininkų Balsas" (mūsų Ai-doblistų organas) yra priešingas tam, kad įstatymais būtų įvesta 8 val. darbo diena. Štai ką jisai rašo:

Darbininkai... gavę aštuonių valandų darbo dieną įstatymų leidimo keliu, nereikalaus daugiaus laikyties unijos; darbo vietoje jie neturės jokios organizacijos, bus pakrikę ir darbdavių galės su jais daryti, kas jam patinka. Pirmiausia jis, būdamas priverstas darbininkais trumpesnę laiką dirbti, taip juos skubins, kad jie per 8

valandas padarys darbo tiek, kiek jie pirma to padarydavo per ilgesnį darbo laiką, ar gal ir daugiau. Šitos rūšies aštuonių valandų darbo dieną įvedė Fordas ir kiti kapitalistai....

Kokia iš to turėtų būti išvada: tur-būt ta, kad nereikia kovoti už 8 val. darbo laiką, arba ir ta, kad toksai Fordas blogai padarė, kada sutrumpino savo darbininkams darbo laiką ir dvigubai pakėlė algas. Bet tokios išvados, kurios prašyte prašosi iš augščiau privestų žodžių — atsiduoda didelė negudrybė.

Sutrumpinimas darbo laiko yra vienas iš pamatinių ir teisingiausių reikalavimų susipratusių darbininkų. Bet, žinoma, savo unijas jie ne tam vien steigia. Be to sutrumpinimo darbo valandų unijoms rūpi pakėlimas algų už darbą, pagerinimas sveikatingumo sąlygų, ir ypač prieiti prie to, kad darbininkai galėtų dalyvauti fabrikanto pelne. Toki tikslą pasistatė Amerikos Darbo Federacija, nors dar šio pastarojo tikslo ligšiol ir neįstengė pasiekti.

GRIKŠTO RAUDA.

Visiems lietuviams gerai žinomas L. Grikštas rauda 41-ame No. "Darbininkų Balso," kad ne visi mes esą vieno Dievo vaikai. 16 metų milijonierė mergaitė Long reikalaujanti iš savo globėjų kas met pragyvenimui \$25,000, gi paprastai darbininkė mergaitė teuzdirbanti \$8.00 savaitėje. Ar gi ji, sako, lygūs Dievo vaikai? O kunigai tik svajones skelbia apie tikėjimą ir dorą ir tik kapitalistams esą geri ir jų reikalų žiūri. Žodžiu sakant, pagiedojau taip, kaip ir kiekvienas cecilikas nuo "steidžiaus" gieda.

Turto didelė nelygybė, žinoma, negali būti pripažinta geru, normaliu dalyku. Bet ką gi dabar daryti? Ar atimti iš vienos, ir atiduoti kitai? Bet tokia lygybė neilgam teverters. Antra vertus visoms po pusę milijono ir nebūtų. Gal iš abiejų atimti viską ir abi prie darbo pristatyti, duodant tik tiek pragyvenimui, kiek užtenka. Bet dar klausimas, ar bus užganedinta ta mergaitė, kuri šiandien uždirba tik \$8.00, bet turi juos sau ir daro su jais ką nori. Žinoma, 8 dolerių savaitei ir mergaitėi permaža. Jai reikėtų uždirbti bent du kart tiek. Bet prie to tos mergaitės neprives I. W. W. uniija, kurią Grikštas tarp lietuvių apaštalauna, nes ta uniija kaip tik pasižymėjo blogimu darbo sąlygų ten, kur ji veikia.

Klausimu išrišimas, sakykime, štai kame: taip susiorganizuoti darbininkams 1) darbo srityje, 2) suvartojimo srityje, 3) savo organizuotos išdirbystės srityje, kad anos turtuolės mergaitės milijonas būtų išpalengva tirpti, gi darbininkų kišenės imtų eiti vis storių.

Užtikriname p. Grikštą, kad tai ne svajonės, bet labai galimas dalykas — nors dar ir tolimesnėje ateityje.

Pagaliaus dar vieną sekretą p. L. Grikštui pasakysime. Iš tikrųjų žmogaus tikroji laimė ne doleriuose glūdi. 8 dolerius teuzdirbanti mergaitė gali būti laimingesnė, negu anoji padarykusi mergina milijonierė. Viskas priguli nuo to, kaip kas gyvenimą supranta ir ko jame ieško.

Nežinau, ar L. Grikštas, bevažinėdamas po lietuvių naujokynus, susitaupe kiek skatiko, ar ne. Bet užtikrinu, kad viską ką jisai turi, ir ką dar turės — viską turės palikti, kai eis į grabą. Grabas sulysins ir milijonierius, ir negudrius agitatorius ir vargo peles — darbininkus.

BULOTUI IR ŽEMAITEI ATVAŽIUOJANT.

Labai gerai, kad jie atvažiuoja. Paklausite — kodel? Atsakysiu trumpai: tegu parenka aukų nukentėjusiems dėl karės, ir parenka visų pirma nuo tų, kurie iškliol ar nenorėjo, ar neturėjo progos au-

koti. O tokių, kurie niekur ir nieko ne yra davę — pas mus yra nemaža. Tokiais žmonėmis yra visos kairysios mūsų visuomenės sparnas, paprastai vadinamas socialistais. Aukų surašose man niekur neteko matyti socialistų aukų. Net streikų laike, badaujančių darbininkams ant duonos, nesimato aukų nuo ponų Gegužių, Michelsonų, Pruseikų, Vidikų, Bagočių ir tt., o ką jau kalbėt apie mokyklas, Mokslo draugiją ir daile. Tą viską socialistai boikotuoja iš principo.

Mes tautiečiai, katalikai sudėjome nemaža pinigų tai Saulės ir Žiburio mokykloms, tai Mokslo ir Dailės namams Vilniuje. Socialistai buvo čia netik vien žiurėtojai, bet dar gi trukdytojai. Jie netik neaukojo nei cento, bet vedė pašėlusią agitaciją tarp

Šis tas apie prūsų Lietuvius.

Pakliuvus veik visai Lietuvai po Teutonų valdžia, aš manau neprošalį bus mūsų broliams darbininkams katalikams susipažinti su prūsų lietuvių protestonais. Delto aš kaip tuos dalykus pusėtinai žinodamas biskį tamstomis paaiškinsiu.

Taip vadinamoji "Rytprūsija, yra diktas plotas žemės, užgyventas nuo amžių lietuvių senovėje vadinamų Žemaičiais o dabar prūsais. Tame plote yra svarbesni didesni miestai: Tilžė, Klaipėda, Ragainė, Gumbinė, Irsutis ir Karaliaučius, ir daugelis menkesni miestelių. Tuose visuose miestuose ir miesteliuose viskas vokiška ir miestų gyventojų didžiama visai nemoka lietuviškai, o kurie moka tai taip pat nešneka, nes gėdis prieš vokiečius — matote vokiečiai tokius lietuviškai šnekančius lietuvių pašiepdamai vadina "dumme litauische Hunde" tai yra, kvaili lietuviški šunės."

Ir miestuose labai labai mažai yra lietuviškai kalbančių, o dar mažiau bent kiek suprantančių lietuvių ir lietuvių tės reikalus ir užduotis.

Kaimuose ir kiemuose, viensėdijose priešingai. Tenai daugiausiai lietuviškai šneka ir dainuoja ir rūpinasi apie Lietuvos reikalus. Yra jau keletas draugijų ir draugijėlių susitvėrusių, daromi progai pasitaikius lietuvių bendri išvažiavimai prakalbos, pasilinksminimai, aplankymai garbesnių senovės liekanų ir vietų, esančių prūsų Lietuvoje.

Tokiose suvažiavimuose nesykį esu ir aš dalyvavęs, taisygi savo įspūdžiais su tamstomis ir noriu pasidalinti.

Prūsų lietuvių yra karšti lietuviai ir mylinti labai lietuvių. Tik tai vokiečių valdžios gudrumas įmėję vokiškus akinius ir be jų akinių neleidžia žvalgyties į savo tautiškų reikalus, tai ligi giniui mūsų broliai prūsai taip priprato prie tų akinių, kad nekuriu ir ištiesių sau mano, jog taip dalykai yra, kaip vokiškos valdžios aiškinama ir inkalbama. Bet atsiranda ir gudresnių, tik žinoma nedaugel — ale su laiku tas būrelis auga ir stiprėja. Tik žinoma, geležinė vokiečių valdžios ranka viską spaudžia ir gniaužia, kiek galėdama, o ant to tai vokiečiai gudrus — ir sąžinės pas juos daug nieškok. Tikėjimo prūsų dauguma yra liuteronai, nelabai daug yra ir katalikų. Yra keletas lietuviškų katalikiškų bažnyčių. Daugumas priklauso prie taip vadinamų "Mukerių surinkiminių" o iš jaunųjų liutai už lietuvių išeidę. Jie dori, apsišvietę ir praklinūs žmonės — o visų svarbiausia tai nuo vokiečių išmoke taupimo, ir tvarkumo. Visas svietimas gal stebėties — kaip ta menka sąnelė prūsų lietuvių užsiliko lig šiol visai neišvirtus į vokiečius — kurie per

kitų sriovių, atkalbinėdami visus nuo aukų.

Neduokite nei cento tiems klerikalams, taip šaukė jie. Gi tarp tų klerikalų matėsi ir tokie vardai, kaip D-ras Basanavičius, astovas Yčas, Gabrys ir Šinkus. (Tiesą pasakius būti draugijoj tokių klerikalų — nār gėdos.)

Mes, katalikai, neprivalome atsimokėti tolygia agitacija prieš socialistų proteguojamus aukų rinkikus — ponį Žemaitę ir poną Bulotą. Mes dar gi paraginsime socialistus prie aukų. Sakysime: duokite vyručiai, dabar ir jūs sulaukėte geros progos aukoti. Ir jeigu jūs socialistai surinksite daugiau, negu kad surinkome mes laike Šimkaus prakalbų, tai mes vien pasidžiaugsim. Tai gi į darbą vyručiai (get busy). Parodykite ką jūs galite.

Iš po Darbininko Plunksnos.

Kodel aukojame T. Fondan.

Myliu tave visa širdžia
Myliu visais jausmais
Tavo vargelius atjauniau
Alpstu tavo skausmais.
Širdis plyšta, protas kvaista
Akys margsta, temsta,
Siela liūsta sielvartuoja
Nuliūdimo skęsta...
Tu Lietuva, motinėle,
Tu mūsų viskas sviete,
Koks kada lietuvis drįstu
Taves nemylėti.
Šimtus metų baisūs priešai
Tau kapines rengė
O lietuviai vis gyvuoja
Ir vis pirmyn žengia
Daugel žuvo mūsų brolių,
Daug skaisčių seselių,
Taip gi senų žilgalvėlių
Ir mažų vaikelių.
Mūs kraujuose priešai maudės
Pakol sviets bus svietu
Mūs ašaras gerė
Mūsų brangią tėvyskėlę
Varguose panėrė
Supančiuoti nukamuoti
Lietuviai vaitojo.
Ir po daugio šimtų metų
Tebstovai ant kojų.
Kaip didvyriai drąsus smarkūs,
Kaip tikri galiūnai...
Vėl po Lietuvos padangę
Trankosi perkūnai
Amžinų mūs nevidomų
Amžinų skriaudikų
Vėl iš mūsų tėviškės
Vien pelenai liko.

Kraujais gausiai sutaškyta
Mūsų tėviškėlę
Išgązdita nevidomų
Miela motinėle.
Tėvelis, broliai ir seselės
Vaikai moterėlės
Visi baisiai nukamuoti
Braukia ašarėles.
Šaukias dangun prie Augščiau-sio
Viešpaties galybių
"Stabdyk karę, duok ramybę
Viešpatie teisybių!"
O tą balsą atkartoja
Lietuvos girelė
Jam pritaria
Kukuodama raiboji gegelė.

tiek metų sistematiškai ir nuolatatos varė vokiečių darba ir taip baisiai slėgė lietuvių savo geležine ranka, vokiška teutoniška bejausme širdžia. Mačiau prūsų jaunuolius mokslėivus, aplankančius Lietuvos senovės garbingąjį Rambyną kalną, puikiausius Nemuno krantus apie Ragainę; prisiklausiau jų šnekoms ir diskusijoms, taip pat jų vadų kalboms ir rodoms. Kai kuriais žmonais tamstoms privesiu:

— Viliau, kodel Gaigalaitis persekioja raštus, išleidžiaus Berketų Jankaus.

Matote, Jankus daugiausiai išleido raštų bedieviškos pakraipos, tai Gaigalaitis, kaip kunigas ir privalo tokiuos raštus papeikt, kad žmonės jų neskaitytų.

Na, o kodel tas iš Klaipėdos kalbėtojas ant Rambynų taip isispyręs garbino kaizerį ir vokiečių valdžią — juk jau jisai slepia nuo priešų kaip galėdamas.

Duok prielankias aplinkybes — o prūsų lietuviai pakils kaip didvyriai ir kovos kaip liutai už lietuvių išeidę. Jie dori, apsišvietę ir praklinūs žmonės — o visų svarbiausia tai nuo vokiečių išmoke taupimo, ir tvarkumo. Visas svietimas gal stebėties — kaip ta menka sąnelė prūsų lietuvių užsiliko lig šiol visai neišvirtus į vokiečius — kurie per

Ir vėl prauš visos audros,
Visos tos skerdynės
Nepažįsime parvažiavę
Mūs mielos tėvynės:
Kur nameliai, kur bažnyčia
Kur gojėlis buvo —
Viską priešas sunaikino,
Viskas, viskas žuvo.
Ir tėvynė kapinynu
Pavirto baisiausiu.
Laukuose pyva lavonai
Mūs priešų didžiausių
O lietuviai išsiblaškė
Po pasaulį platų
Atjaunė visas nelaimės
Nors jų ir nemato...
Lietuviai vilties netrotys
Nors ir kalnai griūtų
Nors dar šimtą syk didesnis
Išnaikinims būtų
Lietuviai išlikus lietuviams
Pakol sviets bus svietu
Tik mums gaila nuteriotų
Žmonelių ir vietų.
Ir delto mes ašarojam
Nuliūdę vaitojam
Ant aukuro tautos labo
Savo centus klojam.
Mes visiems tuomi parodom
Kad aiškiai matytų
Mūsų tautišką vienybę
Ir nesišaipytų
Iš nelaimės nuteriotos
Lietuvos, lietuvių,
Mūsų brolių, mūsų seselių
Mūs kalbos, liežuviu.

F. V.

"DARBININKAS" MŪSŲ DŽIAUGSMAS.

Štai jau No. 10 "Darbininko" atlankė mano grinėčią. Netik aš pats, bet ir mano visa šeima su pasigėrėjimu kiekvieną jo numerį nuo pradžių iki pabaigos skaitome ir stebimės iš tokio smagaus, malonaus ir pamokinančio laikraščio, kuris dar negimęs, o jau baises apšmeižimus visokių neteisų pranašų iškentėjo, tai tikrai maloni valanda mums darbininkams yra susitikti su tokiuo svečiu, erškėčių takais pas mums atkeliaujančiu. O kaip miela iš jo visokias žinias senti, kurios mūsų širdis gailina, glosto, dygia kelia ir viltį į geresnę ateitį stiprina. Ką pirmiečiai mums buvo sužeidę, tai dabar mūsų rimtasis svečias džiaugsmingai pasigėrėjimu atlygina, ramina, gydo.

Visi stebimės iš tokio didelio skaitliaus prenumeratorių, kad tokiu trumpu laiku susispietė tūkstančiai lietuvių prie "Darbininko," kad taip greit pažino savo tikrą prietelį — o pažinę pamylėjo jį. Brangūs broliai lietuvių katalikai darbininkai, dabar jau nulinus nuo mūsų visokie nesmaigumai, o tegul mums įsidrąsina prakilni katalikiška darbininkiška dvasia, nes jau sulaukėme savo užtarėjo, o iki šiol, tai buvome kaip apleisti našlaičiai, kas nenorėjo tas neleidė mūsų šventų tikėjimo jausmų; mums atrodė, kad mes darbininkai visi tik išsiritę iš kokios beždžionės ir mums tik skirta nugašti, kaip tam gyvuliukui be jokio prakilnumo dvasios, ir rodėsi, kad mes darbininkai visi esame bedievių kevalais, kurie už mūsų pasislėpę, kaip už kokios armijos, nieko nepaisydami bombarduoja mūsų bažnyčias, kunigus, ir tikėjimą savo biauoriais šmeižimais. O mes kaip katrie tik prie altoriaus nupjaujami su ašaromis ir širdies

jame Dievo pasigailejimo mūsų darbinikiškojo luomo, kad suteiktų krikščionišką dvasią ir stebimės patys iš savęs, kad mes darbininkai palikome į rankias tų, katrie spjaujo į veidą mūsų Sutvertojui V. Dievui.

Štai pasklinda garsas, kad katalikai darbininkai spiečiasi į Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungą ir žada "Darbininką" pasiūsti į platųjį pasaulį; nusmelkė per krutinę ne tai džiaugsmas, ne tai viltis, lyg koks išgastis, lyg koks šiurpulis ir pripildė širdį ramumu ir drąsa ir pasijutome, kad ir mes turime savyje tikrą jėgą ir spėką ir norą nusikratyti globos neprietelių, spėjusių į siveržti į mūsų tarpą su savo nešvaria bedieviška spauda.

O! kaip dabar smagu ir linksmu dalintis savo mintimis "Darbininke," taip rodo, kad mes esame namieje ir kalbamės su savo broleliais, sesutėmis ir senai pažįstamais, senovės geriausiais draugais; dabar jau mes jaučiamės savaisiais ir norime darbuotis visi išvien, jau mums liko kaulo dagriso viso kapi gavingi vadovavimai sve-timųjų.

"Darbininkas" 10-tu kartu atsilankęs pas mus parodo, kad mes darbininkai nesame tokiais pragaištančiais bedūšiais, kokiais mus piešė sytemieji vadovai, melagaliai, bedieviai, nutautėliai.

Linkiu "Darbininkui" ir L. D. S. kuoplačiausio išsiplatinimo ir klestėjimo, lietuvių katalikų tarpe visoje Amerikoje. J. P. K.

Ar jo kaltė?

Žydi rūtos ir lelijos
Žydi pinavijos.
Mūs seselė lietuvaite
Žiedų karalienė:
Žalioms rūtomis apsikaisius
Vainiku dabyta.

Jos veideliai palakščiavo,
Akutės blizgėjo;
Iš akelių nekaltybė
Spindėte spindėjo.

Atsisėdus ant karnelio
Dūsavo vaitojo
Į vokiečių žiūrėdama
Gulinti be kojų.

Vokietėli, nelaimingas!
Vokietėli jaunasis...
Išdegint žemaitiją,
Suplėskėjo Kaunas...

Rauda žmones, plaukus rauda
ja
Nelaimėms apkrauti
Kuris kipsas jus atvijo
Lietuvon kariauti?

Daug geriaus tau būtų buvę
Vokietijoj būti
Negu čionais be kojelių
Kraujuos gulint žūti.

F. V.

Mylimam ir mielės,

Kas tur pinigų — nebijo
nei kunigų.

Gaspadorius, kaip totorius,
gaspadinė, kaip statinė — o
šeimynai badas.

Kad ne mano ragaišėliai, senai iš duonelės būtum išsikraustęs.

Kas girdėt Lietuvoj.

LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMAS.

"Rieč" No. 250 praneša, jog Lietuviškoji Maskvos Draugija ketina pradėti rūpintis apie surengimą Maskvoje lietuvių suvažiavimo.

Vokiečių kaizeris Kaune.

Vokiečių kaizeris apžiūrėjo šiose dienose tvirtovę Novo-Georgievsk, o iš čia išvažiavo Kaunan. Kaip iš vyriausios kvatieros rašoma, Kauno stotyje generalfeldmaršalas von Hindenburg bei generoberstas von Eiehhorn kaizerį sutiko. Miestas buvo papuoštas vėlavomis bei gelėmis. Kaizeriui automobiliu važiuojant per miestą, skambino varpai ir buvo šaujami salutas iš paimtų rusų kanunų. Ir gyventojų trobos buvo dalimis papuoštos. Kaizeris apžiūrėjo kareivių paradą ant rinkos ir tada aplankė Romos-katalikų bažnyčią. Prie bažnyčios kaizeris pasveikino visus Kauno katalikų kunigus, prie ko skambėjo varpai bei užė vargonai. Paskui kaizeris apžiūrėjo tvirtovę.

Vilniaus gubernatoriumi paskirtas general-leitenantas Adalbert Wegener, ikišiol buvęs Kauno tvirtovės gubernatoriumi.

Vilniaus policijos prezidentu karo laiku paskirtas Hano-verio policijos prezidentas ponas von Beckerath.

Antrasis Vilniaus burmistras. Miesto Halberstadt antrasis burmistras p. Hans Weissenborn paskirtas Vilniaus antruoju burmistru. Pirmuoju burmistru paskirtas yra — kaip jau rašėme — Tilžės burmistras p. Pohl.

Vilnius tik mažai te ištuštintas. Anglų laikraštis "Central News" praneša, kad rusai pajutę netikėtai greitą tolyn žengimą vokiečių, te spėjo tik mažą dalį fabrikų išgabenti iš Vilniaus. Laiku pasisekė tik visus valdiškus archivus išvežti.

Šauliai. (Gaisras.) Rugsejo 19 dieną po pietų radosi del dar neištirtos priežasties rinkos gatvėje gaisras. Greit pavadintieji ugniagesiai neleidė ugniai toliau apsiplėsti.

Panevėžis. (Gydymas.) Rusai, vadydami šalin gyventojus, šauliai aptuštino ir Panevėžį. Gydymojo nebėra nei pačiame mieste, nei apykardeje. Čia turėjo vokiečių valdžia gėlbėti. Ji paskyrė vokiečių kareivių gydymojo, kuris suteiktų gyventojams gydymojo pagalbą. O toji labai reikalinga. Nes dėl netikėtios rusų tvarkos daug žmonių serga vidurių ligomis. Kitas ir pasimirė. Kas gydymojo atvyksta dabar žmonės tuziniais, ypač lietuviai, o tuo daugiau kaip patyrė, jog už patarimą bei už vaistus nieko nereikia mokėti.

Jeigu vienas kitas liuosu noru užmoka, tai pinigai yra suvartojami sušėlpinimi bėdinausiųjų mieste. Sanitarinės valdybos priežiūra miestų aptieka aprūpinta vaistais, kurie žmonėms yra parduodami valdiškai nustatytais kainomis. Tokiu būdu žmonės dabar gali pigiau nusipirkti vaistų, kaip tat buvo galima rusams viešpatuojant. ("Dabartis.")

NAUJENOS IS TĖVYNĖS.

Spalio 8 d. atvažiavo į Philadelphia, Pa. Veronika Šauklienė iš Lietuvos. Apipaskojė ką matė, ką patyrė dabartiniame kare laike.

Minėta moteris išvažiavo iš Philadelphia į Lietuvą pernai birželio 23 d. Kaip tik parvažiavo tuoj ir išgirdo baistus žodžius: karė, mobilizacija.

Ji yra kilus iš Raseinių pavieto, o vyras iš Raseinių pav.

Ji iš pradžių apsibuvo pas vyrą motiną. Čia tai išgirdo baisią žinią, kad karė užsiplėkė. Buvo įsakytą bėgti. Štai maždaug, kaip ji pasakojo apie savo patyrimus. Birželio pabaigoje gavome žinią, kad kraustytis. Kąžkai davė žinią, kad prusai esą jau už trijų vėrstų. Tai griebėme kas ką galėjome ir drauge varėme gyvulius. Bėgau su savo broliais ir sena motinėle. Už valandos gavome žinią, kad Jodaičių bažnyčią nugriovė, mūs kaimą išdeginė.

Kaip varėme gyvulius ir patys bėgome, tai rodėsi "Sudna diena." Gyvuliai baubė nesavu balsu, arnotų trenksmas neišpasakytas. Rodėsi pabaiga svieto prisiartinimo. Kojos ištinę, negalime pabėgti, o kazokai vis liepia bėgti, nes girdi prūsai atsiveja; taip bebėgdami sustojome su visu abazvė. Tai reikia eiti gauti valgyti. Ejome kokius 3 ar 4 viorstus, tai kurie pabėgėliai arčiau, tai tie gavo o kurie toliau nuo kuknios, tai negavo, nes kazokai davė žinią, kad prūsai netoli ir vėl bėgt, (o kur, tai nežinia.) Nevalge išbuvome, po 4 ir 5 dienas; vėl gavome įsakymą, kad bėgti, tai bėgom ant Dvinskio. Pabėgę valandą, sustojome. Tai gyvenome miškuose 2 savaites, susikurėme ugnį, kad išsivirt nors ką užvalgyti. Atlėkė kazokai, duoda prikazą, kad nevalia ugnį kurti, nes prūsų orlaiviai laksto ir žiuri, kur ruskių pozicijos; žiurime ir zeppelinus lekia labai tykiai. Pamatę pozicijas, ima verst bombas iš viršaus. Žiurim ir mūs orlaivius atlekia ant priešininko; tas pasikelia po debesiais ir prapuola. Taip ir pabėga (kur tu bėpagausi vėlnia ore.)

Mes kaip apsiptatome, tai galėjome numanyti katras vokiečių katras mūs orlaivius. Vokiečių, kaip lekia, tai tykiai, tik lyg vėjas nuaužia, o kaip mūs, tai su dideliu tarškėjimu, su balsu lekia.

Toliaus gavome įsakymą bėgti, nes prūsai visai netoli, tai bėgome kur katras galėjome, kur katro akys ir galva vedė. Taip nepertoli buvo gelžkelis vedantis nuo Dvinskio. Tai mus suėmė i tavorinius vagonus, kaip kokius gyvulius, kai žydai silkes bačkoj laiko, taip ir mus tuose vagonuose sukimšo kiek tik kur galėjo; viduryj ant viršaus ir visur. Nuvežė tik vienas Dievas žino kur, o mes jau nebežinom kur.

Tai tuom tarpu pasimečiau ir savo visais draugais su broliais su sena motinėle ir dabar nežinau, kur ir kokioj vietoj randasi. Taip mus vežė 2 paras. Mašina sustojo, liepė visiems išlipti, pamatė, kad esam grynuose laukuose. Ten beklaidžiojant, užėjome užsėti žirnių pakelį, o kaip mes išalkę gerai buvome, tai ėmėm rakštyti tuos žirnius, tai atėjus dvarininkas ėmė ant mūs bartis už žirnius, tai mes vergdami ėmėm skustis, kad mes jau kelinta diena nevalge. Tai mums leido pasiraškyti tų žirnių. Tai kaip matai ir nuraškėme visus.

Photo © by American Press Association. Edison išpraustas į savo išrastą lemputę. Dabar sukako 36 metai, kai išrasta ta lemputė. Edison, didis išradėjas, su šeimyna išvažiavo į San Francisco paroda. Spalio 21 d. parodoj bus Edisono diena.

Toliaus kaip mus mašina paliko, pati gryžo atgal ant Dvinskio, o mes po tuos laukus pragyvenome dvi savaites. Paskui sugrįžo mašina paėmė mus iš tų laukų ir vežė toliau, taip apie 10 vietų mainėmės nuo vienos mašinos ant kitos, kad nežinau nei kur, nei kaip vadinosi tos vietos. Kada sustojome vienoj stotyje, tai aš pasisakiau kad, esu amerikanka, mano vyras Amerikos pilietis. Tai mane tuoj nustvėrė ir paleido važiuot ant Archangelsko, mašina. Taip važiavau net 4 paras kol davežė iki Archangelsko. Kaip tik davežiavau, tuoj mane pasitiko matrosas. Aš jam papasakoju iš kur ir nuo kada aš jau su pabėgėliais esu išbėgus, tai aš jį prašiau, kad nurodyt man prieglaudą pabėgėliams pernaktoti, bet kad jau buvo vėlu, tai man atsakė kad nėra prieglaudos pabėgėlių o policiją jau uždaryta, tai įsiai mane nusivedė į kontorą ir man davė 40 kapeikų ir nuvedė į valgomąją vietą. Tai aš gavau pavalgyti už 40 kapeikų. (Tai pirmu sykiu pavalgiau kaip išbėgus iš namų.)

Paskui patekau ligoninėn dirbti prie sužeistų. Dirbau 4 savaites. Gavau 11 rub. Tai man tuom tarpu biskį lyg lengviaus pasidarė, toliaus aš pasisakiau, kad esu Amerikonė, o mano vyras yra Amerikos pilietis. Tai tuoj danešė Archangelsko miesto viršininkui apie tai ir mane pradėjo ramyti, ir sakė reikia duoti telegramas į Washingtoną, ale kaštusioj 25 rub. bet kaip aš neturiu, tai majoras davė telegramą į Washingtoną ir nežinau ar gavo atsakymą ar ne, bet tuoj ant ryt man atnešė šifkfortę ir aš apleidau ligoninę ir tuoj sėdau ant laivo. Tai kaip važiavome vandeniu ant laivo, tai mus lydėjo 4 kariški laivai, kai važiavome netoli prūsų vandenį, tai 4 naktis važiavom be jokio žiburio buvome visi pasirengę ant smerties, laiveliai nuleisti visi. Visi buvome prisigatavoję; atėjo Anglijos submarinai išskėlė minas, mus praleidžia ir vėl suleidžia minas ir taip mes dasigavom Amerikos vandenius. Kaip pamatėm New Yorką, tai buvo spalio 8 d. iš ryto.

Toks tai buvo pasakojimas tos moteries.

Kiekvienam aišku, kaip svarbu yra būti Amerikos piliečiu. Gal kas norėtų susirašyti su ta moterim. Jos adresas: Veronika Šauklienė 139 Mantin st. Philadelphia, Pa. J. G.

Kas girdėt čia.

CHICAGO, ILL.

Saliuninkai veikia.

Saliuninkai tveria Katalikiškas draugijas, nes čionai draugijų yra jau per daug, bet nekurieis žmoneliams, ypatinai saliuninkams jų yra per mažai. Mat jiems rūpi, kad jų saliunai visados būtų kupini, o jie tą gali daisiekti tik tada, kada kokia nors dr-jų parengia balių jų saliuone. Tai-gi nors čionai įvairių draugijų labai daug, bet visgi saliunuose šokių yra per mažai, nes tik po 9 ar 10 kas subvakaris. (Pirmiaus buvo nedėlionis, o saliunuose vadinamų salių yra bent 50; tai-gi matai, kad dr-jų jau nebeužtenka, ir tankiai saliuninkai naudojami kelių ypatų vardu ir parengia šoki, nors neparašo kas jį rengia, o žmonės i tokius balius visai nenori lankyti. Kas kita jei draugija parengia. I tokį balių susirenka daug žmonių ir saliuninkai, yra "gut bionis". Draugijos nariai noroms, nenoroms, turi eiti, kad ir į karatimas, tokiu būdu mūsų Katalikiškos draugijos taip važiuoja, kaip saliuninkai nori nes jie yra draugijų bosai.

Kad išvengus tokių nelemtų politikų ir tarp žmonių piktnumų, tai yra vienas ir geriausias kelias. O jis šitoks. Brangus lietuviai katalikai, jeigu jums rūpi tikėjimas, rūpi jūsų sveikata ir gyvastis, prisirašykite prie S. L. R. K. A. čia jūs galite pasiskirti šokių skyrių, koki jūs galite lengvai išmokėti, prisirašykite į pašelpos skyrių, kur jums susiragus bus jums teisingai išmokėta jūsų pašelpa, čionai niekas ne-

Italijos karalienė. Ji yra Černo-goripinos princesa. Ji labai daug rūpinasi sužeistaisiais. Ją gerbia žmonės visokių partijų.

iš to žinoma ir kunigui bus nesmagu. Bažnytinį pagelbinių draugijų čionai yra, tik astuonios ir tos dar nevisos saliuninkų globoje. Tai-gi kad padauginus sau ištikimu bažnytinį dr-jų skaitlių štai dabar susitarė trys saliuninkai ir su pagalba sau ištikimų kostumerių sutvėrė naują draugiją, ir davė jai vardą, šv. Jono Krikštytojaus. Kaip gir-dėjau, tai toji draugija laikysianti savo susirinkimus per nekuri laiką Zalandausko saliuone, potam gal persikels į parapijos svetainę. Zalandauskis yra organizatorium ir prezidentu draugijos šv. Juozapo, kuri jau gyvuoja su viršum 8 metai o narių skaitlius siekia regis tik šimto, bet girtų balių tai surengia kas metai bent po 5 ar 6 kaip kartais ir daugiau, be abejonės ir naujoji šv. Jono dr-jų rengs girtus balius tankiai, nes jau iš pat pradžios prisirašė 3 saliuninkai, tai-gi turi būti parengta pas visus bent po vieną balių.

Kaip sau manotė, brangus skaitytotojai, apie tokį veikimą. Bet tverimas daug draugijų niekam negali atnešti pelno, visuomenė iš tų draugijų naudos neturi, nes jos per savo daugumą yra biednos, narių mažai, pinigų taip-gi nėra, tokios draugijos prie viešų darbų neprisideda, prie naudingų Sąjungų nepriklauso. Mūsų draugijos nepriguli nei prie Federacijos nei prie Labdarybės ir tokių dalykų jiems nei neprimink, o kas kita surengti viešą girtuoklių vakarą. Primink kad par. kunigas negeras, tai tada tos draugijos pasirodo labai didvyriškos. Paskelbti streiką bažnyčiai, užginti sanariams lankyti bažnyčią, tai tų-jų draugijų yra darbas.

Duokim sau saliuninkas susipyko su klebonu arba parapijos komitetu, na tai palaukit, ateis dr-jos susirinkimas tai kad saliuninkas pradės šaukti, kad pradės lieti krakodiliaus asaras, kaip kunigas esąs skriaudikas, kaip jį reikia suvaldyti; arba kitoks koks dalykėlis ištiki, tai mūsų ponai saliuninkai tuojaus pavarys politiką su savo kostumeriais saliune, potam nueis visi ant draugijos susirinkimo, na tai čia ir vėl skandalas jei kuris iš sanarių išdrysta jiems pasipriešinti, tai žiurėk toksai jau ir bus nubaustas dar ir balsas jam bus atimtas, tokiu būdu mūsų Katalikiškos draugijos taip važiuoja, kaip saliuninkai nori nes jie yra draugijų bosai.

Kad išvengus tokių nelemtų politikų ir tarp žmonių piktnumų, tai yra vienas ir geriausias kelias. O jis šitoks. Brangus lietuviai katalikai, jeigu jums rūpi tikėjimas, rūpi jūsų sveikata ir gyvastis, prisirašykite prie S. L. R. K. A. čia jūs galite pasiskirti šokių skyrių, koki jūs galite lengvai išmokėti, prisirašykite į pašelpos skyrių, kur jums susiragus bus jums teisingai išmokėta jūsų pašelpa, čionai niekas ne-

varžys jūsų tikėjimo, niekas jūsų nevarys po prievarta į saliuoną, niekas nevarys jūsų prie parapijinį streiką, nes Susivienijimas nėra tik iš vardo Katalikiškos Organizacija, bet Katalikiškos Organizacija pilnoj to žodžio prasmė; Susivienijimo instatai neskamba tik ant popieros, bet skamba kiekvieno sanario širdyje.

Susivienijimo Naris.

BROOKLYN, N. Y.

Judomi paveikslai.

Spalio 17 d. Davis Square salėlėj buvo rodomi judamieji paveikslai. Buvo rodoma Wilkes Barre, Pa. lietuvių išvažiavimas. Taip-gi buvo rodomi nutikimai ant karės lauko. Žmonių buvo pilna salė.

Darbai.

Rubsiuvių darbai eina gerai. Net truksta tos rusės darbininkų.

P. M.

CHICAGO, ILL.

Dr-jos sukaktuvės.

Spalio 17 d. Davis Square salėje ant Town of Lake T. M. Dr-jų No. 1 turėjo savo muzikalį vakarą paminėjimui 10 metų savo gyvavimo sukaktuvių.

Iš programos išpildytojų labiausia pasižymėjo p-lė A. Branzauskaitė. Ji dainavo solo ir padainavo puikiai. Paskui plojimas buvo didis. Gavo gyvų gėlių bukietą.

Visi programos išpildytojai atliko savo užduotis neblogai. Jei ne tas raudonasis, tai visas programos būtų buvęs pasigėrėtinas. O tas cecilikiškas kalbėtojas, tai visiems sugadino upą. Jo vardo nenoriu nei laikraštyje paminėti.

Tai buvo rengėjų klaida tokį "spykierių" kvieisti.

Rep.

NEWARK, N. J.

Parapijos susirinkimas.

Spalio 12 d. š. m. šv. Jurgio dr-jos svetainėj atsiuvo šv. Trejybės parapijos bertaininis susirinkimas.

Išdavus klebonui kun. J. Dobužinskui raportą, pasirodė, kad liekamų pinigų turime jau \$4.035.60. Vienok, nežiurint jai, kad liekamų pinigų ir neperdaugiau su turime, bet visi parapijonai kurie buvo tame susirinkime beveik vienbalsiai nutarė pradėti statyti naują bažnyčią. Sulig parapijonų nutarimo po bažnyčią turi būti svetainė ar ligalainės mokyklos skyrius. Bažnyčią statyti nutarta be bokšto.

Parapijonai visi mielai sutiko mokėti naujai statomai bažnyčiai po \$25.00. Išmokėjimo laikas paliktas dviem metams ir daugiau. Parapijonai, įmokėję \$25.00 skaitysis išsimokėję ir tokiems dešimtukų mokėti nebereikės. "Draugai," atkreipkite į šį dalyką atydą ir sukruskite, nes dabar jums bus gera proga silpnėms katalikams mulkinti ir atkalbinėti nuo parapijos gazdinant dideliais mokesčiais. Be to kuogrečiansiai pasikvieskite į Newark savo kunigužį ir vėlnių par-davėją Moeckų, su kuriu matyti jau gerą bienuolystę turite. O Moeckus jau tikrai bus užsistielavęs iš Vokietijos Newarko "draugučių" antrašų keliolika tuzinių vėlnių su paspraustomis uodegomis. Kad tikrai Moeckas su vėlniais atvažiavimas pas newarkiečius nėra ką dvejojti, nes "draugučiai" atspausčius visokius paveikslėlius su Moeckaus parašu jau senai platina. Galima iš anksto spręsti, kad čia Moeckus vėlniuokščiais padarys puikų "biznį."

Mat mūs biznieriai, pastebėję apie artimą vėlnių kupčias atsilankymą, labai nudžiugo. Kai kurie žada pirkti net po porą vėlnių ir užkinkyti arklį vieton po miestą prekes išvežioti.

Parapijonas.

NORWOOD, MASS.

Mūsų miestelio katalikai pradėjo smarkiai darbuotis bažnyčios reikale. Tikimės, kad ateinan-tį mėnesį jau užbaigs. Štai dabar Vyčiai rengia teatrą spalio 23 d. Pusė pelno skyrta parapijai. Moterų dr-ją Nep. Pag. Penelės švenčiausios taip-gi rengia teatrą vėliau. Visą uždėrą skiria parapijai. Taip-gi L. D. Sąjun-

Teisėjas Lamos, kurs dabar susirgęs. Jis buvo augsčiausiojo Sus. Valstijų teismo narys.

ga vis auga nariai, jau turi 30 narių, taip-gi mokinas du veikalu; žada nepoilo pastatyt seonon ir laukia, kad tik greičiau užbaigtų bažnyčią, nes bus apačioj graži svetainė. Tada žada rengti prakalbas, paskaitas ir mano daugiau patraukt narių. Užtai matydami cecilikuč ai katalikų toki darbštumą nežino ką daryti. Naujų draugų negali prisikalbėti, o senieji nyksta kaip Grigo bitės o didžiausias vargas tai I. P., ku-kulis pranašavo kad Norwood'o lietuviai katalikai nepasistatys bažnyčios, kol jis gyvas bus, bet dabar jau bažnyčia baigiama statyt J. P. gyvas. Turbūt visą pranašystę kudlius ant uodegos nuneš.

Darbai eina neblogai. Dabar biskį nekuriuose dirbtuvėse biskį silpniau čina.

Darbininkas.

BROOKLYN, N. Y.

S. L. R. K. A. Apskričio suvažiavimas.

Spalio 18 d. Apreiškimo P. Šv. parap. salėje buvo S. L. R. K. A. Apskričio suvažiavimas. Susi-važiavime dalyvavo 8 atstovai nuo 5 kuopų. Pirmininkas P. Montvila pranešė, kad dvi kuopos, būtent, New Yorko ir Mas-petho, Apskričio Suvažiavimą ignoruoja ir savų delegatų visai nesunėčia. Suvažiavimas išreikšė didelį pasigailėjimą, kad tos dvi lietuvių kolonijos labai užsnuodė.

Tolesniai buvo raportai organizatorių, iš kurių pasirodė, kad per mėnesį laiko suorganizavo naują kuopą ir prirašė Brooklyn'e prie Susivienijimo 20 naujų narių. Tolesniai, nutarė rengti prakalbas visose kolonijose, kad išaikišinos naujas reformas susivienijimo seniems nariams ir draugė pavartyti didesnę agitaciją apie S. L. R. K. A.

Socijalistų šulų mergina areštydino.

Pereitą savaitę areštuotas soci-jalistų šulų už užplūdinėjimą ant lietuvaits, einančios iš darbo vakarais ir siuntinėjimą jai anoniמיškų laiškų.

Teismas pripažino p. M. kal-tu ir pareikalavo 100 dol. užsistatytį kaucijos, kad įsiai prie merginos daugiau nekibis. Jeigu iš-laikys savo prižadą per mėnesį laiko, pinigai bus sugrąžinti, jei-gi ne, 100 dol. praplūs ir dar gaus 6 mėnesius kalėjimo.

P. M. vadinu socijalistų šulų, nes per kiek metų ant kampų savo prakalbose garsina idėją soci-jalizmo ir drauge buvo per porą metų socijalistiškos kriaucių uni-jos delegatu.

Brooklyn'o Vyčiai stiprėja.

Apreiškimo p. Šv. parapijoje neseniai "Vyčių" kuopa susiorga-nizavus užango jau iki 20 narių ir įstaisė savo knygyną. Knygyne turi visus laikraščius ir nemažą jau skaitlių knygų. Šimet žada surengti apvaikščiojimą 10 metų sukaktuvių visuotino lietuvių Sei-mo Vilniuje.

"Darb." Korespondentas.

WATERBURY, CONN.

Vėlai neik pas merginas.

Kad neužsimoka, neišpuola vėlai eiti ir būti pas merginas parodo atsitikimas mūsų miestelyje.

Du vaikinai, kurie buvo užsi-linksminę, spalio 17 d. vakare jau apie 11 val. užėjo pas mergi-

nas. Bet tuoj sugrįžo nuo pasi-vaikščiojimo šeiminkas. Pa-jutęs, jog yra svečių, pašaukė dėdę. Kai tas pasibeldė į duris, tai svečiai suprato, kame dalykas. Vienas sprido per langą ir pabėgo, antras tą pat darė, bet nesuspejo pabėgti. Buvo suareš-tuotas. Paleistas po \$800 kaucijos.

S. D.

BROOKLYN, N. Y.

Dar apie Arbucklio cukrinės streiką.

"Ateities" No. 44 koks tai p. A. B.—lis užsiuola ant manęs, būk aš neteisingas! "Darbinke" Arbucklio cukrinės streiką aprašė. P. A. B.—lis ar sapne klaidžioja ar tikrai tyčia nenori teisybės girdėti. Jisai sako, kad ne Grikštas streiką iššaukė, o tik-tai patys darbininkai sustreikavę ir pakvietę Grikštą juos į I. W. W. prirašyti. Jei taip buvo, tai kodėlgi darbininkai matė reikalą Grikštą šaukti į pagalbą? Jei darbininkai patys būtų streiką iššaukę, tai patys būtų ir kovoję su darbdaviais be Grikšto ir kitų I. W. W. agentijų pagalbos. Bet netaip buvo. Grikštas suagitavo prie streiko, bet nepamokino darbininkų, kaip reikia prie streiko prisiruošti, kad jį laimėjus. Grikštui matyt nerūpi, kad darbininkai laimėti, bet jam rūpi, kad jie streikuotų, nes įsiai pats pasisakė, kad laike kokių nors streikų jojo vedamų, įsiai gaus 6 dol. i dieną iš unijos. P. A. B.—lis sako, kad Grikštas prirašinėjęs prie I. W. W., o kasie-rus ėmęs pinigų. Gera, tas nesvarbu ar p. Grikštas ėmė pinigų ar kas kitas iš jojo abazo, bet užtenka, kad ėmė ir jųjų negrąžino, nors streiką pralošė.

Tolesniai p. A. B.—lis sako, kad Grikštas nesuntęs vyrų sustabdymui žmonių nuo ėjimo bažnyčion. A. B.—lis rašo taip tur-būt delto, kad įsiai taip nori. Juk Grikštas salėje po savo agitatyviškai kal-bai nubalsavo, kad reikia kuni-gą boikotuoti už įsiikišimą į streiką. Nubalsavus išrinko septy-nis vyrus, kad tie nedėlios ryte stabdyt žmones einančius bažnyčion. A. B.—lis "Ateityje" sako, kad tie žmonės buvę išrinkti nueiti pas kunigą prašyti, kad tas nesikistų į streiką. Neteis-ybė. Pas kunigą eiti buvo išrinkti anksčiau ir tai tiktai trys vyrai, kurie ir buvo nuėję.

Tolesniai p. A. B.—lis sako, būk kun. A. Kodis sustabdęs darbininkus nuo ėjimo ant streiko. Grynas melas. Kuomet kompanija šaukė kunigą, tuomet jau visi darbininkai buvo išėję ant streiko, bet delto, kad dasizino-tų ko darbininkai reikalaut, nes Grikštas nesiskubino priduo-ti reikalavimų, bet skubinosi visus prirašyti prie unijos ir pus-dolerius iš jų surinkti.

Kun. Kodis ant pamokslu pasakė, kad įsiai nėra priešingas streikininkams, nes darbininkų būvėlis kelias prie pagerinimo dienot, bet tokiame streiku kaip buvo Arbucklio cukrinės darbininkų streikas, įsiai yra priešingas, nes neorganizuotus ir blogi vadovai neprives prie nieko geresnio, kaip tiktai prie blogesnio darbininkų padėjimo. A. B.—lis sako, kad tas streikas buvęs vedamas tvarkiai. Tą gal įsiai tik-tai ir matė, bet čia gyvenantieji ant vietos žmonės matė, kad tas streikas buvo be tvarkos, nes ne-turėjo jokio komiteto apart Grikšto ir tiktai gal vienas Grikštas ir žinojo ko darbininkams reikia, nes patys darbininkai nežinojo, ko jie reikalauja iš kompanijos. Delto-gi netiktai kun. Kodis bu-vo tokiame streiku priešin-gas, bet visi tie buvo priešin-gi, kurie turėjo numanymą nors šokių tokį apie streiką. Tas jau pats fak-tas paliudija, kad streikas buvo be tvarkos, jeigu įsiai praloštas. Tam niekas nekaltas, kaip tik-tai tas, kuris streiką iššaukė nepruokš darbininkų prie kovos su kapitalistais.

"Darb." Korespondentas.

Mergelė, kaip avelė — ale liežuvis kaip kalės.

Ir gaidys ant savo sašlavy-no gspadorius.

O! iš jo naudos — kaip iš ožio pieno.

Am. darbo Federacija.

Mažai tokių šalių randasi, kuriose darbo klausimas būtų taip pakilęs, kaip šioje Laisvės-Amerikos šalyje. Prieš tai kilimui, rodos, suteiktas greitas pasididėjimas darbininkų. Nors tiesa šioje šalyje darbininkai iš kai kurių atžvilgių yra geriau aprūpinti, nekaip kur kitur, ale toli gražu ne iš visų. Išliko darbininkai čion pradėjo ir maži anksčiau organizuoti ir mažas ir didelės organizacijos bei draugijos. Amerikos Darbo Federacija irgi beveik galima priskaityti prie tų pirmųjų didelių organizacijų.

Pirmą negu pradėjome tyrinėti, kas toji Darbo Federacija yra, bent trumpai dirtelkime į jos istoriją, jos atsiradimą.

Kiek yra žinoma, pirmą draugiją, kuri rūpinosi bent kiek darbininkų reikalais šio krašte buvo tai "Tautiška Federacija." Toji Federacija susitvėrė, rodos, 1866 metais ir vadinosi: "Tautiška Darbo Unija." Iš dalies savo siekiuose ji buvo politiška draugija daugiau, negu darbininkiška. Ir iš tos priežasties paliko mažą intenciją darbininkų judėjimą laike savo gyvavimo.

Didesnėgi intencijė paliko ir su daug platesniais link darbininkų siekiais buvo tai "Darbo Vyčiai" ("The Knights of Labor"). Ši organizacija susitvėrė 1869 metais. Prie jos galėjo prigulėti darbininkas įvairių rūšių. Iš pradžių "Darbo Vyčiai" rūpinosi vien tik pagerinimu darbininkų buvimo, suorganizavimu darbininkų, ir t. t. Bet vėliau pradėjo maišyti ir į politiškus klausimus, politiką. Šis atsitraukimas nuo savo tikslo ir atnešė draugijai blogas pasekmes. Ji išgyvavus vos šešioliką metų pradėjo pulsti žemyn, mažintis. Pagalios likusieji nariai, matydami, jogei negalės gyvuoti, nusprendė prisidėti prie neseniai susitvėrusios "Amerikos Darbo Federacijos."

Amerikos Darbo Federacija pasirodė apie 1881 metus. Jos tikslas bei pamatas buvo visiškai skirtingas nuo abiejų viršminėtų organizacijų. Ji susidėjo iš įvairių darbo unių. Atskiroms unioms, ji davė liuosybę tvarkyti reikalus pagal jų norą. Arba, kitaip tariant, ši Federacija tapo įsteigta ant idėjos bei supratimo liuosos federališkos valdžios.

Toji Federacija tebegyvuja ir šiandien. Jos politika, kokia iš pradžių buvo tokia ir nunai yra nesikišti bei nesimaišyti per daug į politiškus šalies klausimus, bet kelti susipratimą ir lavinti darbininkus, gyvu ir ypatingai spausdintu žodžiu, ir vienyti juos iškovojuimui geresnių darbo sąlygų. Nuolatiniis augimas Federacijos gali būti prigulėjo ir priguli nuo tvirto laikimosi siekių, kurių delei ji tapo įsteigta. Tikslas organizacijos buvo ir yra suviritinti bei pagelbėti tvėrimėsi įvairioms įvairių unių; pratinti prie draugiškumo arba auklėti draugiškumą tarpe įvairių organizacijų, be iškisimo į jų vietines savyvaldas. Žodžiu tariant jos užduotimi yra sujungti įvairias draugijas į vieną didelę kūną, kurs, susidedamas iš daugelio dalių, galėtų tinkamai aprūpinti kiekvieną, kuri galėtų gyvuoti be jokios baimės ir nuoskriaudos.

Dabartiniame laike "Amerikos Darbo Federacija" rōdos užima pirmą vietą pasaulyje skaitlumi įvairių unių bei narių. Prie tos Federacijos priguli virš šimto dvidešimt tautiškų ir tarptautiškų darbo unių, suvirš dvidešimt septyni tūkstančiai penki šimtai vietinių (local) unių; keturioliosdešimt dvi valstybinės sąjungos; ir suvirš septyni šimtai penkos dešimtys

devynios vietinės ir federališkos darbo unių. Tiek tai įvairių draugijų bei unių į Federaciją priguli. O jos skaitlumi narių siekia viršaus dviejų milijonų, ir prie jos priguli mažne visų darbų darbininkai.

Si Federacija rūpinasi, arba stengiasi kiek galėdama prisidėti prie pagerinimo darbininkų buvimo. Ji savo įvairiose susirinkimuose apkalba visokius klausimus, paliečiančius darbą, išdirbystę ir padalijimą daiktų; reikalauja sanitariskai užlaikyti darbininkus ir abelnai įvairius socialines ekonomijos klausimus. Šioji darbo organizacija pasistengė įvesti įvairius darbo statistikos biurus; išgavo ir pasistengė įsteigti tiesas trumpinimui darbo dienos valandų; užgynė mažiems arba jauniems (neturintiems pilnai 14 metų) dirbti. Ji taipgi stengiasi sumažinti streikus, įvesdama trečiųjų teisiam (third party) arba santaikos komisiją susidedančią iš šešių narių, kurių užduotimi yra padaryti sutartį tarpe darbininkų ir darbdavių, iškilus streikams. Toji komisija visados privalo elgtis teisingai ir užstoti už darbininkus, žiūrėti, kad jiems nebūt maž užmokėsčiai, ir tt. Beabejo tokia komisija labai yra reikalinga ir jei tik elgsis visados ir visur teisingai, didelę naudą suteiks darbininkams.

Iš to viso matome, jog Amerikos Darbo Federacija yra daug gero nuveikusi praityje. Vienok dar viską neįsteigė nuveikti, ką ji gali ir ką ji privalėtų, nes dar daugelis įvairių darbininkų sąjūnų neprisidėjo prie jos ir nenori jos savo prisidėjimu paremti; beabejo dar nesupranta tokios didelės organizacijos svarbos. Daugelis žino gerai jog "kur vienybė, ten yr galalybė," ale pas daugumą tas pasilieka tik teorijoje, o ne praktikoje.

O mums lietuviams darbininkams ar neapsimokėtų prisidėti prie tokios Federacijos. Prie jos priguli įvairių tautų ir įvairių darbų darbininkai. Prigulėdami prie jos būsimė palikti vien sau ir savo pajegoms, bet būsimė nariai vienos iš didžiausių organizacijų. Nereikia manyti, jogei prigulėdami prie Federacijos, nustosime savitarpio valdymosi, arba būti geras tautiečiai. Visiškai ne. Toji Federacija leidžia kiekvienai draugijai valdyties savaip. Tai gi gerai apie tai pagalvokime.

Tiek tik šį kartą apie Amerikos Darbo Federaciją. Nurodžiau abelnais ruožais, kas toji Federacija yra ir kuom ji užsiima. Kitą kartą tikiuosi surasti progą labiau įsigilinti į patį jos veikimą.

"Darbininko" Šėbras.

RAMYBĖ VISUOMENISKA.

"Ši baisi, kruvina karė, dabar už Atlantiko siaučianti, bus paskutinė. Tai bus paskutinė pasaulyje skerdynė, paskutinis kraujo praliejimas del kapitalizmo. Niekad daugiau nesusiems žmonės, nebus intrakti į tokią barbarišką karę. Nebus to, kad vienas antrą šaudys, kapos, badys, terios šalis, paversdami žaliuojančius laukus tyrais, nešlakstys daugiau žaliuojančių pievų žmonių kraujais. Meilė, lygybė, brolybė užvies pataus. Ateities dienos nepažinos karių. Amžina santauka įvyks tarp žmonių."

Kalbėtojas biskutį staptelėjo ir griausmingas rankų plojimas supleskėjo. Pojo visuose kampuose. Vyrai ir moters pakilo nuo sėdynių ir ėmė mostikuoti rankomis it pamišę. Kalbėtojas priėjo arčiau estrados krašto ir vėl užgriauė.

"Praėjo tie laikai, kuomet norai kelių turėjo būti norais visuomenės, kuomet keli asmenys vadovavo čieloms tau-

toms. Kapitalizmas ir religija, du didžiausiuoju trugdytoju žmogaus fiziško, doriško ir moksliško kilimo, jau atgyveno savo dienas ir bus atmesti į šalį. Sakau, jau atėjo tas laikas, kad nebus kentėjimų, nesmagumų, vargo, nes visi daiktai, bus jam duoti, visi žmonių reikalai bus aprūpinti. Daugiau žmonių nekels karių, nes jų minčių nevaržys religija. Žydes tik meilė, artimo meilė. Visur bus pasikakiminas ir santauka. Bus socializmas!"

Supliaušėjo delnai. Visa salė nuo jų užė. Klegėjo susirinkusieji.

Kalbėtojas nužengė nuo estrados. Žmonės ėmė skirstytis, išeidinėti ant gatvių. Aš sekiau minią. Pasukęs į dešinę įžengiau didžion gatvėn. Joj besą daug žmonių. Keletas svyruojančių vyrų kone užkabino mane; rėkūja, piktžodžiauja, vėžliodami. Pulkas moterų, "madnai" apsirėdžiusių, su milnuotais ir "krosytais" veidais, indubusiomis akimis, praėjo pro mane ir susimaišė su žmonėmis.

Ant kampo, kur stovėjo gražūs rūmai, nudrįskęs elgeta lingavo galva, atkišęs nuplyšusią kepurę. Niekas į jį domos neatreipė. Visi skubinosi savais reikalais, rūpesčiais ir linksmybėmis.

Pasukau kiton gatvėn, paėjęs galuką išėjau už miesto, į laukus Atsisėdau šale kelio.

Buvo jau sutemė, o aiškus sidabrinis mėnulis iš dangaus angstybių liejo savo šviesą ant miesto, sodnų ir laukų. Mėnulio spinduliai man nušvietė aptvertą didelę būdiką. Ejuo link jo. Man bežiurint per augstus geležinius vartus, pamačiau vižnais apaugusius mūrus.

Tyrame, tylame ore suskambėjo varpelis.

Prasidaro žemos durys, ir ilga eilė sėrmėguotų vyrų kiūtino taku pro medžius. Galvas nuleidę ėjo ir suėjo vidun per kitas žemas duris. Per duris gilumoje buvo matyti didelis kryžius.

Už valandėlės suužė vargonai ir susibuvo mano siela. Pasigirdo giesmės. Kaip ilgai klausiau muzikos ir giedojimo, negaliu pasakyti. Stovėjau ten, kol balsai dingo nakties tamsumo.

Pasukau namo. Širdyje buvo toks ramumas, linksmybė, gero velijimas visiems. Prisiminė man salė, prigrusta žmonių. Prisiminė kalbėtojo saukimai: Ramybė, brolybė, meilė... Prisiminė rankų pliaukšnojimai ir riksmi susirinkusiųjų. Prisiminė minios nerimavimas,

susierzinimas, susijaudinimas. Ėmė galvoje formuotis palyginimai.

Iš kur žmonės gali laukti praplatinimo brolybės, ramybės, taikos—iš šventyklų ar iš salų, kur agitatoriai, "naujos evangelijos" propagandistai rėkūja, niekina šventyklas, tikybą, kelia žmonėse neapykantą?

Ką tu manai, malonus skaitytojai?

Bile Kas

Darbai.

ATHOL, MASS.

Prasidėjo Streikas.

Spalio 18 d. "Union Twist Drill Co." darbininkai pastatė darbavini savo reikalavimą, išdirbtą per "American Federation of Labor" organizaciją. Reikalavimas buvo toks:

1) 8 val. dienos darbo, 2) 20 nuoš. pakėlimo mokesčiai, 3) kad už viršlaikį mokėtų laiką ir pusę, o šventų dienų darbo dvigubai, 4) pripažinimo unijos. Tarp tų buvo ir smulkesnių reikalavimų. Darbdavui buvo duota 3 dienos laiko į tai atsakyti, bet jam nereikėjo tiek daug laiko, jis tą pačią valandą suaukė darbininkus ir pasakė, kad jam tie reikalavimai nepatinka ir, daug apie tai nekalbėjo, tik pabauginęs darbininkus, tarė: "jeigu norite dirbt eikite ir dirbkite, kaip ligšiol dirbote, o aš jums nieko nesakysiu ir net už tą valandą užmoku; o jei ne, tai tuojaus išsikraustysite."

Žinoma, darbininkai sutikę tokį neprielankų atsakymą, pasistatė ir dalis tuojaus išėjo ant streiko, o kiti paskui. Taip kad dabar streikuoja apie 600, t. y. daugiau kaip pusė tos dirbtuvės darbininkų.

Mūsų žmonės veik visi pristoto prie unijos ir sykiu su kitais kovoja už savo būvį, tik mūsų Athol'io karštieji cičilikai, kurie taip daug atsidavę darbininkams buvo, skebauja. Toliau apie tai pranešiu daugiau.

A. G—as.

STREIKAS NASHUOJ, N. H. Jau nuo spalio 4 d. Nashuoj streikuoją audėjai. Dirbtuvės priguli Nashua Manufacturing Co. ir Jackson Mills kompanijai. Šis streikas tuo ypatingas, kad veik visi streikininkai yra lietuviai ir lenkai. Išėdami streikan, darbininkai nebuvo dar susiorganizavę. Bet blogos darbo sąlygos ir menka mokesčiai privertė juos susistreikuoti.

Streikas neina ramiai, įvyko susirėmimų su policija, ku-

rai dar pribuvo milicijantai. Susirėmimai įvyko spalio 18 d. Susirėmimuose 23 sužeista ir kiti mažiau buvo apdaužyti.

Bėdžiausia tai, kad atsirado streiklaužių, su kuriais noroms nenoroms streikininkai aštriai turi apsieiti. Kaip angliški laikraščiai praneša, tai vienas streiklaužis, James Stieve, tapo užmuštas.

Užmušime intarti keturi — Adam Sharpie, Costas Baraski, Alexander Berskovitch ir Peter Hardow. Tie asmenys yra suareštuoti. Pirmas Sharpie buvo suimtas. Kiti trys buvo suareštuoti namuose. Kada policija ėmė landyti po darbininkų namus, tai buvo kilęs didis sumišimas. Manyta, kad visi darbininkai-streikininkai bus vedami kalėjiman.

Toji žmogudystė labai pablogino stovį. Kilo didi neapykanta tarp lenkų ir graikų. Mat užmuštas yra graikas, o intartasis užmušęs lenkas.

Streikininkų susirinkime išreikšta pasibjaurėjimas užmušimu. Streikininkų vadai išrodinėjo, kad reikia užsilaikyti ramiai.

Kaip Boston Post praneša, tai streikininkai užmuštąjį ketina laidoti nedėlio.

Laukiamas American Federation of Labor organizatorius. Iš jo daug pasitiki streikininkai. Į vadovus piršosi I. W. W., bet vis buvo atstumiami.

NERA PASITENKINIMO.

San Francisco, Cal. — Brotherhood of Teamsters turėjo suvažiavimą. Organizacijos prez. Tobin savo raporte pasakė:

"Aš niekuomet nenoriu, ir tikiu kad niekuomet nematysiu nei darbininkų, nei darbdavių pilnai pasikakimins. Nepasikakiminas yra geras akstinas. Akstinas atsiranda tada, kada žmonės pajunta nepasitenkinimą, nepasikakimimą. Tasai nepasikakiminas akstina žmogų prie didesnių veikimų.

Gyvenimas, galų gale nėra kas kitas kaip tik nuolatinė kova. Tie, kurie nenori dalyvauti toje kovoje, yra nubloškiami ir pakeliami. Unija, kuri nėra budri ir veikli, galų gale pakriks."

DIDIS PLIENO REIKALAVIMAS.

Uniontown, Pa. — Iš didžio pareikalavimo kokso (coke) matosi, jog plieno dirbtuvės smarkiai eina. H. C. Triek kompanija skelbia, kad per dvi savaiti uždegus 1.250 krosnių. Viena dirbtuvė dykavo per 2 metus. Dabar ir joj prasidėjo darbai.

Kurs tik tai nieko nežino, tas save gudriu vadina.

Šelpkime badaujančią Lietuvą aukodami Tautos Fondui.

Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje.

—YRA—

Gyvam džiaugsmas- Sergančiam Viltis! Mirštančiam Ramybė!

Tūkstančiai Lietuvių-Katalikų priguli prie šios organizacijos ir tūkstančiai kas metai prisirašo naujų narių. Bet gal da pats gerbiamas nepamąstė, kas ji yra ir delko pats neprisirašai.

Štai kas šioji organizacija yra ir ką ji duoda: —

1) Apsaugoja narių gyvastis ir moka pomirtinės \$150.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00, \$1000.00.

2) Moka pašalpą nariams-ligoniams kas savaitę po \$3.50, \$7.00, \$10.50, ir \$14.00.

3) Šelpia neigalinius narius ir našlaičius.

4) Skleidžia apšvietą, išleidinėja gerus raštus ir dalina nariams dovanai.

5) Platina dorybę, suteikia patarimus ir nurodymus tikėjimo ir auklėjimo dvasios reikaluose.

6) Rūpinasi Lietuvių Tautos reikalais, remia pinigais ir morališkai visokias lietuvių kultūriskas įstaigas ir tt.

Instojimas į Susivienijimą pigus, mėnesinė mokeskis lengva. Norėdami gauti platesnes informacijas kreipkitės į vietines kuopas, kurių randasi kone visur po visą Ameriką, kur tik lietuviai apsigyvenę, arba stačiai pas Centro Raštininką, šiuo adresu: —

J. S. VASILIAUSKAS,

112 N. GREENE ST., :: :: :: BALTIMORE, MD.

VIENYBĖJE.

Vienybėje darbą sunkiausią nudirbsi, Vienybėje taką matysi — neklysi, Vienybėje vargo, brolau, neturėsi, Vienybėj iš darbo greit naudą regėsi.

Vienybė tamsumą išblaško, išvaiko, Tautas, jų tvirtumą pasaulyje laiko: Tat, mielas broleli, tik stok į vienybę — Suteiksi tėvynei didžiausią galybę!

Uola.

Gera įsiskaitykime į viršuje paduotas eiles ir pasistengkime gerai suprasti poeto žodžių prasmę. Tuose sakiniuose yra išreikšta amžina tiesa.

Nuo senų, senų laikų jau žmonės žinojo, jog vienybėje galybė. Latinų priežodis šitaip skelbė: Vienybėje ir mažiausios valstybės tarpsta, o nesutikimas ir didžiausias išgriauja.

Kuomet šios šalies gyventojai kovojo už laisvę ir neprigulmybę, tai tų laikų dainiai ir išminčiai tik ir šaukė žmones prie vienybės, prie susiorganizavimo, prie susibūrimo. Anų laikų poetas J. Dickinson atsišaukė į žmones:

Then join in hand, brave Americans all!
By uniting we stand by dividing we fall.

Tai lietuviškai reiškia: Tad visi narsūs amerikona susivienykime- Susivieniję mes stovime, pasidalinę puolame.

Amerikonai laikėsi vienybės ir todėl iškovojo laisvę ir neprigulmybę.

Mes lietuviai imkime sau pamokas iš savo prabočių, kuomet jie buvo vienybėje, prisizūrėkime į kitas tautas, kurios vienybėje gyvena ir didžius darbus atlieka. Prisizūrėkime kas dedasi ten, kur nėra sutarimo, vienybės, kaip antai tokioj Meksikoje. Turėdami omenyje tokius pavyzdžius, privalome pasimokinti iš jų. Mes lietuviai, norėdami išlikti, turime susivienyti, susidėti į didžiules organizacijas, kurių ačiū Dievui jau pakaktinai turime. Tik dabar reikia už jas agituoti, pridaiginti kuopų po visas kolonijas ir tas kuopas be paliovos didinti, auginti. O susidėję kruvon, susiorganizavę, pernešime ir didžiausias audras, pergyvensime ir didžiausius smūgius.

Su Centralinėmis organizacijomis prisieina dažnai susižinoti ir todėl žemiau paduodame didžiųjų organizacijų raštininkus ir jų adresus.

Kun. F. Kemėsis, Tautos Tarybos rašt., 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.

Pranas Gudas, A. L. R. K. Federacijos rašt., 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

A. A. Šlakis, Tautos Fondo rašt., 3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

J. S. Vasiliauskas, S. L. R. K. A. rašt. 112 N. Greene St., Baltimore, Md.

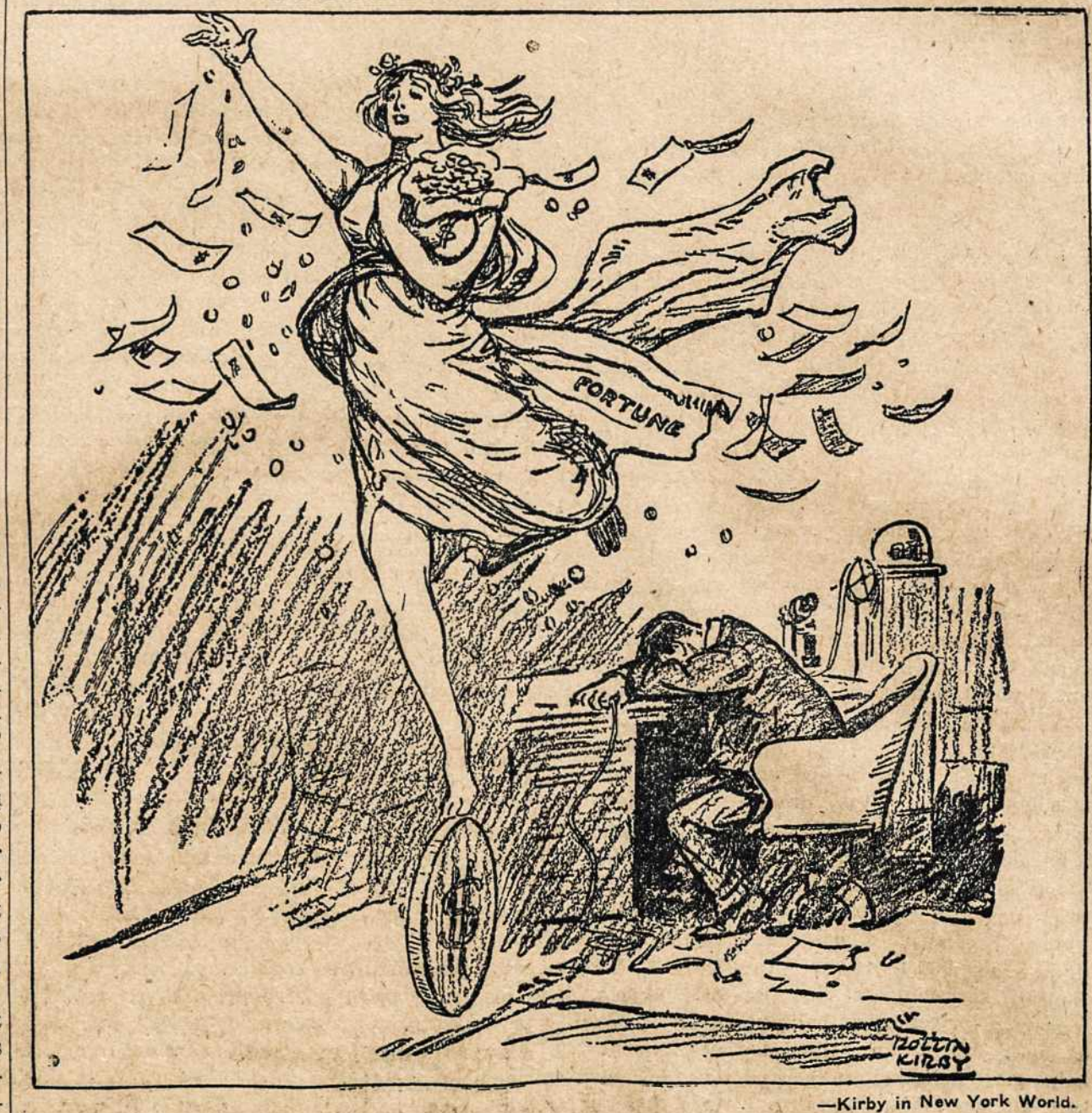
M. Gurinskaitė, A. L. R. K. Moterų Sąjungos rašt., 3347 Auburn Ave., Chicago, Ill.

J. J. Ramanauskas, L. D. S. rašt., 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

P. Mulevičius, L. Vyčių rašt., 1800 W. 46St., Chicago, Ill.

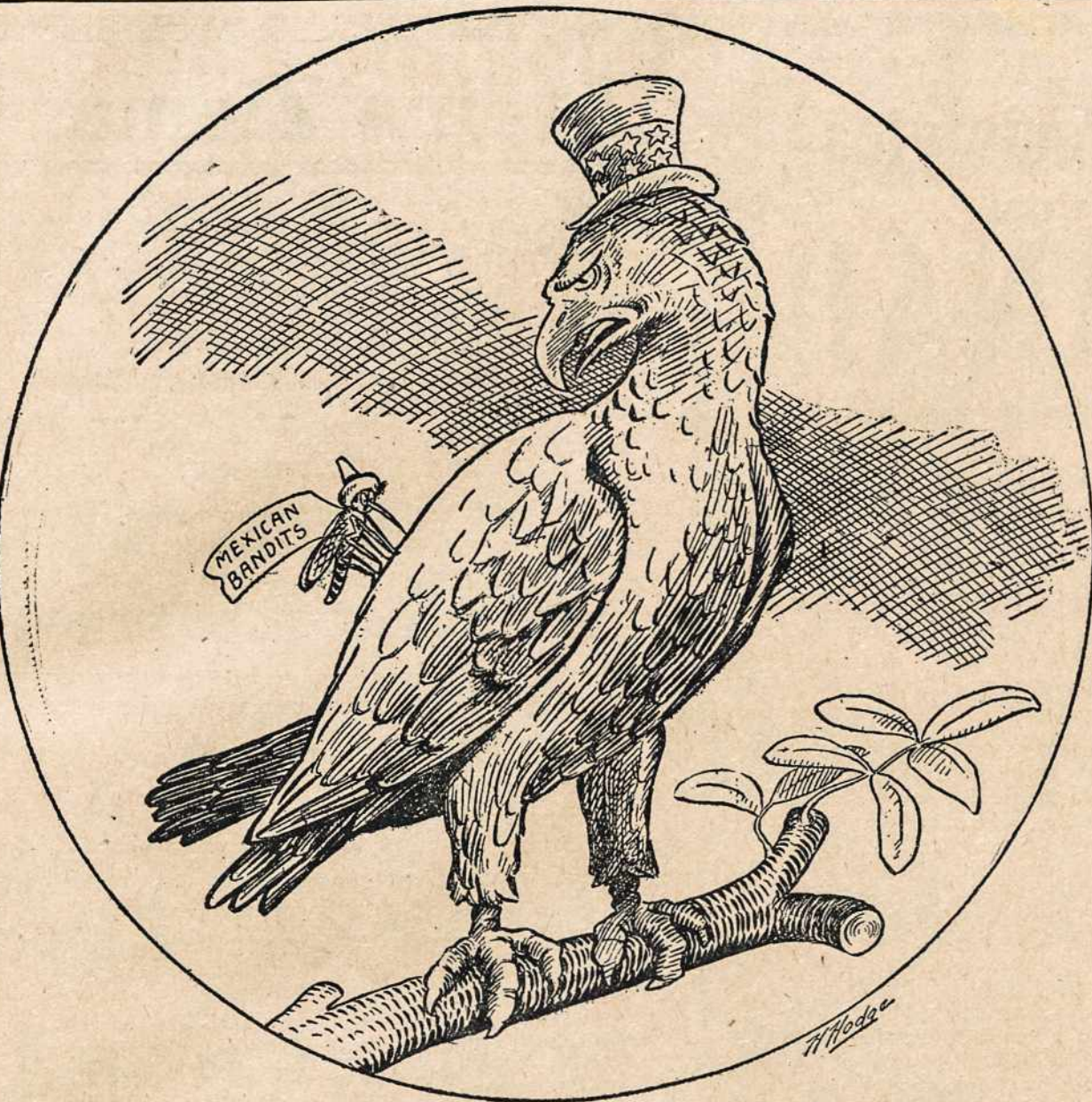
Kun. J. Valaitis, Liet. Blaiv. S-mo rašt., 28 Cherry St., Shamokin, Pa.

Kun. V. Kulikauskas, Kat. Spaudos Dr. rašt. 1631 W. North Ave., Chicago, Ill.

—Kirby in New York World.

MILIJONIERIŲ LAIMĖ.

—Hodge in Spokane Spokesman-Review.

Biaurus vabalas (Meksikos banditai) neduoda ramybės ereliui (Amerikai).

RUDENIUI ARTINANTIS.

Waterbury, Conn. Pikninkai pranyko, nutilo. Kaip gaila; dabar po tas vietas karvės lapus mindžioja.

Prasidėjo svetainėse ilgi vakarai, baliai, teatrai, teatrėliai, ir kitoki margumynai. Tik rupinkis dešimtukų ar ištęksi: čia "Aušra" aušta iš užausimo, aušrininkai blaivosi iš tamsybės miego, ten "Skambalas" skambina prisirišias katės puslę, ten "Aidas" po visą Waterburio padangę atsiliepia, ir budina savo narius prie "Vaidelutės," čia šv. Juozapo didysis choras su 50 dainomis rengia koncertą. Tai tie visi mūsų Waterburiečių scenos papuolalai. Beje, yra ir "raudonpilvių" choras ir tamsiečių dramatiškas rujonas. Na, žinoma, visi jie stengsis šiuom tai tuom mūsų sceną pripildyti. Galima tikėtis, kad šimet mūsų Waterburiečių lietuvių scena bus pripildyta ir mērūnais, ir svogūnais ir česnakais.

Vienas, gal prusokas, mūsų miesto lietuvių tarpe, kokis "Mat-tam" uždėjo savo volkiškos mašieruvkos mokyklą; išmokysias ir susias savo mokinius į Berlyną ant parodos. Lekeijas sulę sutarties duoda už 500.00. Merginas prima dykai mokyti, bet tur suteikti savo gvaranciją, kad maršieruos, kol mokytojas norės. Pasekmės nekoksios iš to viso išejo. Kelios mergelės dykai pamarsieruoti atėjo, bet žiopių su \$5.00 neat-sirado.

Pagirtinas jaunimas, kad susipranta, ir nemėto pinigų visokiems "Tam-Pašlamatam."

"Darbininkas" glėbiais pardavojamas ant gatvių. Ant gatvės apivakariais išėjęs pasivaikščioti, išgirsti šukavimus "Darbininkas" "Darbininkas," kaip bematant vaiką tave apipuola su "Darbininko" glėbiais, siuldydami pirkti.

Tai, vaikel, progresas... Su kitokiais popiergaliais nei nepasirodyk. Netaip, kaip kad kitasyk visokius šlamštus vaikams nešiodavo ir žmonėms siuldydavo pirkti. Dabar "Darbininkas" užima pirmą vietą, ir visus kitus nustelbė.

Dar kai kurie ponai biznieriiai, vis nelabai nori susidėti su "Darbininku." Girdi, sako: Jau jį ir taip per daug visi skaito.

Paniura.

WATERBURY CONN.

Fėrai.

Lapkričio 8, 9, 10, 11, 12 ir 13 dienomis čia atsisbus fėrai. Juos rengia Politiškas klubas. Teatro draugija "Aidas" loš "Bran-gus pabučiavimas" Dalyvausias

ir šv. Juozapo chorą. Vieną vakarą laike fėrų bus duota iškilminga vakarienė. Vieno tik pageidautina, tai kad fėruose o pač ant vakarienės nebūtų jokių svaigalų. Jei svaigalų nebūtų, tai aišku būtų, kad Waterburiečiai eina prie pažangos.

Lietuviškas vamzdininkas.

SUSIRINKIMAS.

L. D. S. 1 Knopos susirinkimas atsisbus spalio 24 d. 1915 m. 1 valandą po pietų šv. Petro svetainėje.

Tai gi visi nariai ir narės malonėkite pribūti nes bus svarbių reikalų, bus išdalinama L. D. S. ženkleliai ir konstitucijos. Taipgi, kurie dą nepirgulitė, malonėkite ateiti ir prisirašyti prie minėtos organizacijos.

Kp. rašt.

PARAPIJINĖ PRAMOGĖLĖ.

Cambridge'io, Mass. lietuvių N. P. P. šv. parapija rengia spalio 24d. parapijinę salę pramogą - vakarienę. Vakarienę grynai lietuviška, lietuvių-čių sutaisyta. Be to bus dainų, deklamacijų, žaismių ir t. t. Įžanga vedusiai porai 35 centai pavieniams 25 centai. Pelnas skiriamas vargonų intaisymui toje bažnyčioje.

Visų prašoma atsilankyti vakarienėn.

MOKSLEIVIAI IMS VEIKTI.

Pereitą nedėdienį Bostono moksleivių kuopa turėjo susirinkimą ir sutvarkė savo dalykus. Tarėsi apie veikimus ateityje. Nutarta už kelių nedėdienių surengti diskusijas kaslink girtybės. Be diskusijų dar bus dainos, muzika ir t. t.

Rep.

Mylu savo gerą vyrą, Myliu ir bučiuoju, Kaip pareina pasigėręs, Patalą pakloju Nurengiu, kojas nuaunu, Paguldau, užklostau. Atsigulu prie šaleš Jam veidelius glostau... Jeigu piktas, tai raminu, Myluoju kaip moku, Jei paliepia šokt kazoką, Tai juokiuos ir šoku. Ir sutinkam mudu visad, Net kitos pavydi. Nors jau senstam begyvenant, Meilė tarp mūsų žydi, Ir nežinom kas peštynės, Vaidai ar muštynės. Nes myliava vienas kitą Iš visos krutinės.

F. V.

Poznanius. — Posėdyje Sąjunginės tarybos, tarp kitko nutarta išleisti plieninių pinigų po penkis fenigus. Jie turės visai tą patį dydį, tik kraštukai bus karbuoti, ir metai atmušimo, kurie ant nikelinių randasi po žodžio "Reich" patalpyti bus žemiau numerio 5.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Šiaučiu, Montello, Mass. Apie šv. Kazimiero dr. jos pasidarbavimą rašė kitas korespondentas. Todel tamstos žiniutės apie tą patį dalyką dėti neužsimoka.

Worcesteriečiui, Worcester, Mass. Jau kartą apie tas prakalbas buvo rašyta ir daugiau neužsimoka rašyti.

"Darbininko" Skaitytojui. Tamstos straipsnelio nebedėsimė, kadangi mūsų pačių apie tai jau buvo rašyta.

Su džiaugsmu pasakome, jog žinių ir raštų vis gausiau ir gausiau gauname. Stengiamės juos kuogreičiausia su-naudoti. Bet kartais pritrūksta vietos ir turime atidėti. Todel maloniai meldžiame visų mūsų korespondentų ir bendradarbių būti kantriais, jei kartais neranda savo raštelių "Darb." numeriuose, kuriose tikėjosi rasti.

Teisybė visad akyva, išplauk viršum kaip alyva.

Nebesugaudys žodžių ištartų; kol vieną jų ištarti, apmąstyk du kartu.

STATEMENT OF THE OWNER-SHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912,

of "Darbininkas" published tri-weekly at Boston, Mass., for October 1, 1915.

Editor, Frank Gudas, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Managing Editor, Rev. F. Kemešis, 50 W. 6th St., So. Boston, Mass.

Business Managers, John J. Roman, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Publisher, St. Joseph's Lithuanian Roman Catholic Association of Labor, Inc.

Owners:

St. Joseph's Lithuanian Roman Catholic Association of Labor, Inc.

Mathias Zoba, Pres. Boston, Mass., John J. Roman, Sec. Boston, Mass., Michael Venys, Treas. Boston, Mass.

Known bondholders, mortgagees, and other security holders, holding 1 per cent or more of total amount of other securities:

International Typesetting Machine Co. Brooklyn, N. Y., American Type Founders Co. Boston, Mass., Richard Preston Boston, Mass.

John J. Roman. (Signature of business manager, Sworn to and subscribed before me this seventh day of October, 1915.

Anthony Ivaskėvics. [SEAL.] Notary Public. (My commission expires Nov. 1, 1917.)

Nebuk be gero Katalikiško laikraščio.

Broliai darbininkai!

Skaitykite ir platinkite katalikišką savaitraštį

"Žvaigždė"

"ŽVAIGŽDĖ" yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis, 16 pusl. didumo suteikia įvairių žinių iš Amerikos ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIENA TIK \$2.00.

Korespondencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGŽDĖ"

3654 RICHMOND ST., :: :: PHILADELPHIA, PA.

UŽSISAKYKITE RIMTĄ MĖNRAŠTĮ.

"Pažanga"

"PAŽANGA" yra mėnraštis ir skiriama prasilavinusiems lietuviams ir apsisakaičiusiems darbininkams.

"PAŽANGA" sutraukė prie savęs gabiausias Amerikos ir Europos lietuvių rašytojus ir pripildoma, todėl, originaliais raštais.

"PAŽANGOJ" gvildinama aktualiai lietuvių tautos klausimai.

"PAŽANGOJ" rasi dailiosios literatūros, nes jai bendradarbiauja talentingi Amerikos ir Europos literatai.

"PAŽANGA" pažymi įvairius pažangos apsi-reiškimus.

"PAŽANGA" nušviečia ir gvildena gyvenimo klausimus tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

Metinė prenumerata \$3.00, pusmetinė \$1.50, atskiras numeris 25 c.

Adresas:

1800 W. 46 ST., :: CHICAGO, ILL.

Karė, mobilizacija...

Visi tautiečiai, jauni ir seni, vyrai ir moters, merginos ir vaikai, nei minutes neatidėliodami marš į mobilizacijos punktus. Kuogreičiausia ruoškimės į baisią, sunkią, ilgą karę. Sujungkime jėgas kariauti su baisiu, galingu, beširdžiu priešu, kurs baigia mus terioti. Baisius priešas pasalingu būdu įlindo mūsų širdyse ir skerdžia mūsų širdis, kaip meitėlius. Nejučiomis baisius priešas prievės tarp mūsų visokių nuodingų vabaly, kirmėlių, žalių, bjaurių šliužių. Del to įsibrovusio priešo mūsų tarpan mūsų širdyse šėsti varguose, nedorybėse.

Todel apsaukiame jam karę, kuri gal truks dešimtmečius, gal šimtmečius.

Kelkime kovos balsą nuo krašto iki krašto, didmiesuose miestuose, miesteliuose visose kolonijose. Pakelkime balsą, sujuskime, kad nuo mūsų balsų ir sujudimo sudrebėtų žemė, suvirpėtų oras ir kad nuo to sugriūtų paskutinės didžiausiojo priešo tvirtovės ir drutvietės.

Visokios informacijos, nurodymai, instrukcijos kariniame muštre, strategikoj, ginklų, amunicijos, provizijos, kreiptis į generalio štabo buveinę.

Nuolatinės instrukcijos leidžiamos kas mėnuo. Per metus atsieina tik 50c. Generališko štabo adresas:

"Tautos Rytas"

Rev. J. Valaitis.

28 CHERRY STREET, :: :: :: SHAMOKIN, PA.

Tikra naujiena!

PIRMAS "DARBININKO" LEIDINYS JAU SPAUDOJE.

ŪMAI PASIRODYS KNYGELĖ

VARDU

"IMK IR SKAITYK"

KAINA 5c.

(PERKANT ŠIMTAIS — PUSĖ NULEIDŽIAMA.)

Priimami užsakymai.

UŽSISAKINKITE ŠIMTAIS.

Tai grynai originalis kelių autorių veikalėlis. Jame išdėta gyviausieji Amerikos lietuvių reikalai. Tai Amerikos lietuvių abėcėlė.

Parašytas indomiai, gyvai, karštai, patraukiančiai, intikinančiai.

Veikalėlis užsipelno atydaus perskaitymo.

Teneestie lietuvių, kurs neperskaitytų šios knygelės.

"Darbininkas"

242 Broadway, So. Boston, Mass.

Pažink Tikybos ir Doros Dėsnius.

Žinok, kad nuo amžių lietuviai buvo maldingi žmonės. Didžiama lietuvių ir Amerike tebėra tokiomis. Tie tai geri tautiečiai privalo žinoti, jog jiems yra leidžiamas laikraštis vardu "TIKYBA IR DORA." Kiekvienoj maldingoj katalikiškoj šeimoj privalo rasti tasai laikraštis.

"TIKYBA IR DORA" aiškina tikėjimo ir doros klausimus, atremia atskalūnų prikašiojimus ir užspuldinėjimus ant katalikų Bažnyčios, deda gražių apysakėlių.

"TIKYBA IR DORA" rūpinasi žmogaus sielos lavinimu ir jos tobulinimu.

Užsisakyk tą gerą laikraštį, o jis lankysis pas tave du kartus mėnesyje. Kainuoja metams tik 75 c.

Jei "TIKYBOS IR DOROS" dar nematei, tai rašyk ir paduok savo adresą o vieną numerį gausi dykai.

Adresas:

1644 WABANSIA AVE. :: :: CHICAGO, ILL.

Jeį trokšti apšvietos

ir sveiko maisto savo protui, tai skaityk dvisavaitinį iliustruota jaunimo laikraštį

"Vyti."

"VYTIS" yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis Amerikoje.

"VYTYS" telpa geriausi raštai mūsų jaunų rašytojų, literatų ir studentų.

"VYTYS" rasi žinučių iš Amerikos bei Lietuvos jaunomenės gyvenimo.

"VYTIS" leidžiamas tautiškai-katalikiškoje dvasioje.

"VYTIS" leidžia Lietuvos "Vyčių" jaunimo organizacija.

Metams "Vytis" kainuoja \$1.50, pusmečiui 75c. L. Vyčių organizacijai nariams "Vytis" siunčiamas už mėnesines mokeskis.

Prisiųsk savo antraštą ir už 2c. krasos ženklelį, o vieną numerį pažūrėjimui prisiųsime veltui.

Visais reikalais kreipkitės šiuo antraštu:

"Vytis,"

731 West 18-th str., Chicago, Ill.

"Draugas" - Nesugriauinama Tvirtovė.

Sako, kad šioje gadynėje nesą nesudaužomų, neišgriaujamų tvirtovių. Netiesa.

Jau daug metų, kai socialistai ir laisvamanai sujungtomis spėkomis atkakliausia bombarduoja ir antpuldinėja Amerikos lietuvių katalikų tvirtovę

"DRAUGA." Ta tvirtovė netik kad atsilaukė, netik kad nubloškino visus priešų smugius ir antpuolius, bet dar išleido savo spėkų statyti tvirtovės kitur, kur priešininkai yra įsigalėję.

Todel ypatinga yra ta tvirtovė, indomus tas laikraštis "DRAUGAS." Jo spėkos yra šauniai sumobilizuotos. Stok ištvėrmingųjų, nepergalimųjų pusėn, užsiprenumeruok "DRAUGA."

Metams \$2.00, pusmečiui \$1.00.

Adresas:

"DRAUGAS" PUBL. CO.

1800 W. 46 ST., :: :: :: CHICAGO, ILL

Juokų, pašaipos, pajuokos Laikraštis

"Žvirblis"

Nuo spalio mėnesio 1915 m. eina naujas vienatinis viso Amerikoje juokų ir satyros mėnesinis laikraštis vardu: "ŽVIRBLIS," kurs visiems lietuviams didžiai reikalingas ir labai naudingas. Už ištisus metus prekijuoją tik vienas dol. Reikalingi agentai, kurie nuo kiekvieno dolerio gaus 25 centus, o už kožną šimtą surastų prenumeratorių (metinių) gaus dovanų dar (po 5 dol.). Jeigu norite naudingai praleisti liuosą laiką ir širdingai pasijuokti, tuojau pakvieskite į savo namus "ŽVIRBLI."

Leidėja Ona Janušytė,
Box 576 :: :: Forest City, Pa.

."Vyčių" pramoga.

Spalio 24 d. 1915 m., 7 val vakare, Pobažnytinėj Salėje, ant 5-tos gatvės, bus statoma scenoje šie veikalai: "Migla" — vieno veiksmo komedija ir "Gaila Usų" — vieno veiksmo komedija. Tai-gi šiuomi užkviečiame visus lietuvius ir lietuvautes atsilankyti į šį vakarą, nes artistai gerai yra prisirengę ir bus pirmu kartu vartojama scena ir uždanga. Taip-gi protarpiais dainuos solo "Vyčių" solistai: D. Antanavičius, V. Jankauskas ir kiti. Lapkričio 21 ir 25 dd. bus statyta "Gedimino Sapnas" — 4 veiksmų, 5 paveikslų istorijos drama. Tai-gi dar syki visus kviečiame atsilankyti ant šio teatro, nes tai bus pirmas pasilinksminimas po vasaros sezono. Įžanga pigi, o programos įvairus ir puikus. Varde komiteto

P. Grinkevičius.

PANIEKINO AI-DOBLIS. - TUS.

Nashua, N. H. — Tarp Nashuos streikininkų užvespato ramybė. Pasigirdo kalbos apie greitą susitaikymą. Darbdaviai ir darbininkai atstovai turėjo pasitarimą.

I Nashua buvo pribuvę Aiddoblistų organizatoriai, kurie iškėlė anuomet trukšmingą streiką Lawrence. Tai yra J. Caruzo, kurs su Etto ir Giovanetti buvo intarti užmušėjystėje laike streiko Lawrence. Ir šie vyrai pribuvę dabar pasipiršo į vadovus. Bet jiems mandagiai pasakyta, kad jie čia nereikalingi, ir kad su artimiausiu traukiniu malonėtų sau išvažiuoti. Streikininkų komitetas pasakė, kad ai-doblistų neįsileis savo tarpan.

PERKA REVOLVERIUS.

Kaip angliški laikraščiai praneša, tai streikuojanti lenkai ir lietuviai nusipirkę daugiau kaip 100 revolverių. Tuos ginklus pavartosią prieš graikus, jei iškiltų susikirtimai.

Tuos ginklus lenkai ir lietuviai laiko paslėpti ir nesinešioja su savim, kad policija neuzkluptų ginkluotais.

Vis dar eina kalbos, kad gal dar iškilti skerdynė del nugalabinimo James Stevens. Nugalabintys yra graikas, o nugalabiniojas lenkas. Tai tos tautos inpyko viena ant kitos. O lietuviai mat palaiko lenkų pusę.

Laidotuvės bus nedėlio ir tuomet piktumai gali apsirėkšti ir susirėmimai kilti.

Kaslink užmušėjystės to graiko, tai tyrinėjimai bus pane-dėli.

Buvo inpainiotas į tą dalyką ir Karolis Boraskis, buvo jau ir suareštuotas, bet vėliau paleistas.

Tebilaikomi intarti Alexander Bertaševič ir Peter Har-dow.

POLICIJA ŽIAURI.

Nashuoj visi nepatenkinti žiauriu policijos apsiejimu. Biauariai apsieina ir milicijantai, žiauriai elgiasi ne vien su streikininkais, bet ir su visais pašaliniais žmonėmis. Išrodo, kad policija ir milicijantai ne tiek rūpinasi ramybę užlaikyti, kiek sukelti riaušes. Bostono laikraščių fotografams milicijos oficeriai uždraudė streikininkų paveikslus imti ant gatvių.

SUMIŠIMAI TARP STREIKININKŲ.

Sherburn, N. Y. — Tarp streikuojančių mezgimo darbininkų buvo kilusios riaušės. Sumišime vienam streikininkui nosis numušta, antras streikininkas Abram Hamed gavo skaudžią žaizdą ir turbut mirs. Šeši streikininkai suareštuota.

PREZIDENTAS SVEIKINO TRYNUČIUS MOTINĄ

Mattoon, Ill. — Ties šiuo miesteliu viena moteris Woodworth susilaukė trinučių.

Vaikams vardai, duota: William, Woodrow ir Wilson. Prez. atrašė jai pasveikinimo laišką, kuriame besą po \$25.000 kiekvienam iš trynučių. Dar žadėjo prisiųsti vėliau \$500, kuomet vaikams reikės apšvietimas duoti.

SUSTREIKAVO PREKIŲ GABENTOJAI.

Ketverge nuo pietų sustreikavo 700 prekių gabentojų Boston ir Maine stotyje. Laukiama, kad ir kitose stotyse bus tas pat. Streikininkai turi unią. Vadovai pasakė, jog umai visokis gabenimas Bostone sustos, jei nebus algos pakeltos 15 nuoš. Stotyje prekių priversta didelės daugybės, jų yra šimtai tonų. Kompanija skubiai gabenasi streiklau-žių.

Streikininkai pasitiki, kad ir klerkos sustreikus, jei kompanija nenusileis. Tai streikuojančių skaičius pakiltų iki 3.000.

Streikas kompaniją užklupo visai netikėtai. Sandėliai pilni, prekiniai traukiniai riogso tušti, niekas jų neliuoduoja.

Ši 9 metų mergaitė nušovė savo tėvą, kurs buvo žiaurus savo motinai. Mergaitė paliusuota nuo atsakomybės.

Derybos, vienok ėjo jau ištisus metus. Ketverge iš ryto darbininkų komitetas intei-kė reikalavimus prezidentui. Hustis ir pasakė, kad išpildytų reikalavimus ir apreikstų darbininkams apie jų išpildymą.

Taip tai darbininkai, pas-tę kompanijai ultimatumą, dirbo iki pietų. Kadangi tinkamo atsakymo nesulaukė, tai sau ramiai metė darbą. Kai švilpukas užstaugė pietums, tai darbininkams buvo praneš-ta, kad reikalavimai neišpildy-ta.

Streikas vedamas su žinia American Federation of Labor. Kompanija gabenasi streik-laužius iš New Yorko ir vie-tos laikraščiuose indėjo pagar-sinimus, kad reikalauja 500 darbininkų užimti sustreikavu-sių vietą.

Augsčiau parodoma Carrangos reprezentantas Aredondo Washington. Dabar jau Carranza pripažintas Suv. Valstijų ir P. Amerikos respublikų prezidentu. Aredondo bsu dabar legaliu Meksikos ambasadorium Washington.

Žemai parodomas Fletcher, Suv. Valst. skiriamas ambasadoriu į Meksiką.

Lee De Forest, Amerikos išradėjas. Jisai pašauktas Londonan duoti patarimų, kaip apsiginti nuo zeppelinų.

"DARBININKAS"

MELROSE PARK, ILL.

Vyčių Mokykla.

L. Vyčių 22 kp. čia pusėtinai gyvuoja i veikla. Kas susirin-kimas sulaukiame naujų narių. Spalio 7 d. buvo nutarta įsteigti angliškos kalbos mokyklą. Mokytoju bus p. V. Babičius. Pamokos atsisbus italų mokyklos kambaryje pėtnyčių vakarais. Mokestis vyčiams 50c. nevyčiams \$1 mėnesyje. Seređ vakarais bus pamokos lietuvių kalbos ir istorijos. Mokyklos komisijoj yra pp. A. Jonča ir P. Valuckas.

Kp. Rašt.

ATHOL, MASS.

19 d. spalio, The Union Twist Drill Co. darbininkai išėjo ant streikų apie 400, reikalaudami sutrumpyti darbo valandas ir tą čią mokestį kaip pirmiau gaudavo, tai yra vietoje 10 val. kad būtų 8 val.

Tą pačią dieną atsisbuvo šeiminikas vakarėlis vietos L. Vyčių 10 kuopos. Programas buvo įvairus. Pirmiausia pasakė prakalbą apie jaunimą vietos klebonas. Paskiaus sekė monologas, 2 deklamacijos ir Vyčių himnas. Galop tautiški žaislai. Visas jaunimas buvo labai smagus, linksmas, žmonių buvo nemažai.

Gailūnas.

REIKALINGI DARBININKAI.

Pageidaujama darbininkų prie visokių miesto darbų. Tegū kreipiasi į mūsų ofisą visi, kurie tik norėtų to darbo. Bus paašikinta apie vietas, sąlygas, algas ir tt. Darbas visokiausias.

Kreipkitės į UNITED STATES EMPLOYMENT OFFICE, 43 Portland St., Boston, Mass.

PARSIDUODA

- 1) Steroskopas su 100 paveikslu už \$1.00
 - 2) Automatiškas pultas (galastuvus) Išaštrina skstuvus įvairio išdirbimo Kaina \$1.50
 - 3) Elektrikine lempa (flash-light) Visur ir visada reikalinga. Išduoda gerą šviesą. Didumo 6½ x 1½ colių. Kaina \$1.50
- Del platesniu informacijų prisiųskite už 2 centu krasos ženkleli.

J. COMENDULY'S R. I. Box 151 Harrisburg, Ill.

SO. BOSTONIEČIAMS

Atminkite, kur yra GALINIS, barberis.

Ofisas:

224 Broadway, So. Boston, Mass. Pirmutinis ir geriausias barberis. Plaukus kerpa šioiomis dienomis už 15c. subatomis už 25c. Tai-gi žinokite ir plaukų kirptis ateikite šioiomis dienomis. Busite čia geriau nukirpti, negu pas italijonus. Jei kam plaukai slenka, tai pas jį padeginama su žvake ir plaukai nustoja slinkti. Tik reikia laiku nueiti. Tai tikra teisybė, išbandytas dalykas. Dar veidą paprosina su elektrikos mašina. Mašina nuima nuo veido papuokas ir taip pagražina veidą.

Todel, tautiečiai atsiminkite mano ofisą ir atsilankykite pas mane.

PUIKŲ NAMAI ANT PARDAVIMO.

Williamsburge, Brooklynne parsiduoda extra puikus namas ant 8 šeimynų po 4 kambarius. Lotas 25X118. Randos per metus neša \$860.00. Kaina \$6,400. Įmokėti \$1,400.

ANTRAS NAMAS.

Namas dailus, murinis, du floriu, dviem šeimynom su 7 kambariais ir su maudinėmis, randos \$22.00. Kaina \$2,000, įmokėti \$500.

Parsiduoda keletas groserinių, salinių ir kenzijų storių. Parduodame visokius namus, lotus, farmas, krautuves ir dirbtuves.

Sužeisti darbe bile kokioj valstijoj kreipkitės pas mane, o parūpinsiu geriausius advokatus.

Mūsų kompanija parduoda geriausių mainų anglis už žemiausias kainas. Už tą pat mokestį pristato namo ir suneša.

B. A. ZINIS, Real Estate and Insurance, 131 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Specialis Pasiulymas 28 prezantai DOVANAI!

\$6.25 Laikrodėlis tiktai Kad mūsų 14k. Gold Filled Laikrodėlius kuogreičiausiai išplatinti.

Tai-gi kiekvienam, kuris mums prisiųs savo tikrą adresą sykui su šiuo apskelbimu ir 25 centus pradotko markėmis arba kvoteri, tai mes išsiųsim jam tuojaus 14K. Gold Filled Laikrodėlį, vyrišką arba moterišką, gvarantuotą ant 20 metų, su geriausiu tos rūšies mechanizmu pasaulj, ir prie kiekvieno Laikrodėlio duosim auščiaus parodytus 28 prezantus visai DOVANAI. Štai jie: Retežlį su kabliuku, žiedą, pypkę, branzalieta, (Miniture) branzalieta su laikdėliu, setą spinkų, 32 cal. (Model) revolverį, britvą, diržą, Importuotą atidara (Model) laikrodėlį, durklą, Tabakui skurinj krepšelį, nikeline dežutę del degtukų, (Miniture) budilniką. Kada atneš tau į namus laikrodėlį ir prezantus ir būsi užganėdintas, tai užsimokėsi likusius \$6.00 ir 30 centų už prezentų persiuntimo lėšas. Jeigu nebūtum užganėdintas, tai neprimk, o mes Tau sugrąžinsim prisiųstus 25 centus. Apart to primenam, kad mūsų Laikrodėliai yra 14k. Gold Filled gvarantuoti ant 20 metų, mūsų laikrodėlius patacom arba pamainom ant kitų visai DOVANAI, prisiuntus mums 25 centus už persiuntimo lėšas. Tokiu būdu, perkant nuo mūsų laikrodėlį, pats nieko nerizikuoji. Iš Kanados reikia visus pinigus prisiųsti iš kalno.

Adresuok aiškiai taip:

United Commercial Company,

Knickerbrocker Bldg. (Fifth Ave.)

New York, N.Y. Dept 23

Dr. Paul J. Jakmauh (Jaksimavičius)

Prisima valandas: Nuo 7 iki 8 po pietų. Nuo 7 iki 8 vakare 499 BROADWAY, Cor. G St. SO. BOSTON, Tel 502 S. B.

PAJIEŠKOJIMAI.

KAINOS: Vieną kartą, 1c. už kiekvieną žodį; 3 kartas, 2c. už kiekvieną žodį.

PARDUODU. Rakandai (forniciai) dviem ruimam ir virtuvei. G. M. 75 B. St. antros lubos (vakare) So. Boston, Mass.

LIETUVIŠKA Kriaučka

Padarom moteriškus drabužius, vasarinius ir žieminius po naujausiais madai.

A. CEPULIONIS, 242½ W. Broadway, (Virš "Darbininko" spaustuves.) So. Boston, Mass.

Kur ir Ko Galima Gauti.

Kainos apgarsinimų: vieną mėnesį 5 eilutės \$1.25; metams \$10.00; virš 5 eilutės po 25c. už kiekvieną eilutę. Šie apgarsinimai priimami ne ant trumpesnio laiko kaip 1 mėnesio.

SO. BOSTON, MASS MONTELLO, MASS.

MEISTRAS IR MALIORIUS atlieka darbą kuogeriausiai, kainos žemiausias. Juozas Slaviskas, ofisas 310 W. Broadway, Namai 76 B. St. Tel. S. B. 562-R.

K. SVAGZDIS

Užlaiko automobilių su septynioms sėdynėms. Patarnauja visuose reikaluose dieną ar naktį. Adresas: 242½ W. Broadway.

BUČERNĖ

Mėsos, visokios rūšies daiktai. A. Algermonavičius ir P. Spokas 260 4-th St. So. Boston, Mass.

DIDELĖ KRAUTUVĖ

knygų ir visokių religiškių daiktų; rožančių, škaplierių, kryželių ir medelikių.

Paulius P. Mikaaluskas, 248 W. 4-th St., So. Boston, Mass.

LIETUVIŠKA UŽEIGA.

Užlaiko šiltų ir šaltų gerimų, įvairių vaisių ir saldinių. Pristatom vestuvėms ir baliams. Martinas Tamošaitis, 317 Broadway, So. Boston, Mass.

Eidamas pro šalį.

Užėik į mane naują krautuvę pasipirkti laikrodėlį, žiedą, len-eingėlį ar kitoki auksinį daiktą ant lengvų išmokėjimų. Užlaikau visokios rūšies namų laikrodžius. Tavoras 1-mos rūšies.

Taisome visokių šalinių laikrodžių, žiedus, branzolietus, lenčiugėlius. Padarome labai pigiai. Darbas gvarantuojamas. Šliubinis laisnis ir kiti patarnavimai dykai.

P. KETVIRTIS JEWELRY CO., Kampas Broadway 324 E St. So. Boston, Mass.

Ateina Žiema

Reikės visiems nusipirkti žieminių rūbų ir gerų čėverykų, tai-gi nepamirškite, kad mano krautuvėj yra užlaikomi geriausi tavorai.

ČEVERYKAI. Vyrų, Moterų ir vaikų, geriausia padaryti, pagal naujausią madą, kožna pora gvarantuojama.

VYRŲ SKRYBĖLĖS VISOKIŲ KAINŲ.

Šiaip jau užlaikome visokius vyrų aprėdalus, marškinius, sveterius, pirštines ir t. t.

Mūsų KAINOS ŽEMESNĖS UŽ KITŲ.

NUOSIRDZIAI UŽPRAŠOME.

C. P. YURGELUN,

377 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Vienatinė Lietuviška

APTIEKA

Bostone ir visoje Massachusetts valstijoje. Gyduolių galite gauti kokios tik pasaulj vartojamos, bet ypatingai geros sekančios gyduolės.

Nuo Reumatizmo	1.00	Gyduolės del pataisymo	
Nuo slinkimo plaukų		ir pleiskanų	1.00
Nuo kosulio, gripo	75c.	Gyduolės del suvalnimo	
ir slogos		vidurių	50c.
Kraujo Valytojas	1.00	Gyduolės nuo kosulio ir	
Nuo saulės nudegimo	50c.	sunkaus kvėpavimo	1.00
Bobro lašai	1.00	Gyduolės nuo vištakių	
Nuo suirimo Nervų	1.00	(corn's)	15, 20 ir 25c.
Vaikų ramintojas	25c.	Pilės del Kepenų	
Pamoda plaukams	25c.	ir Inkstų	75c.
Nuo viduriavimo		Proškos nuo nerviško gal-	
suagusiems	50c.	vos skandėjimo	10 ir 25c.
Nuo viduriavimo		Gumas nuo dantų gėlimo	10c.
mažiems	25c.	Tikra lietuviška Trejanka	
Gydanti mostis			25c.
nuo puėkų	50c.	Visokie kvepianti	
Nuo praktavimo kojų	25c.	muilai	10, 15 ir 25c.
Mostis ir skysčiai		Perfumos visokių gėlių	
niežų ir parkų	1.00	50, 75, 1.00, 2.00 ir daugiau.	

Taip-gi turiu gyduolių vėliausio išradimo, nuo visokių paslap-tinių ir kitokių ligų.

Jeigu norite gauti tikrus vaistus, kurie sugrąžintų jums sveikatą, kreipkitės pas mane, o aš užtikrinu, kad visame bus sąžiniškai patarnautas.

RECEPTUS SUTAISAU TEISINGAI,

nežiurint, ar jie būtų Amerikos ar Europos daktarų. Gyduolių galite reikalauti ir per laiškus, o mes prisiųsime jums expresu. Visokiame reikalo kreipkitės šituo adresu:

K. ŠIDLAUSKAS

226 Broadway, kertė C St., So. Boston, Mass.

J. P. TUINYLA,

Užlaikom didžiausią krautuvę deimantų, laikrodžių ir visokių žiedų, siutus ir overkutus duodam ant bargo ar ant išmokėsčių, ant lengvų išlygų; naują didelį katalogą siunčiame ant pareikalavimo už 25 c. stampų.

J. P. TUINYLA

822 Washington St., Boston, Mass.

Siudinkite drapanas pas mus.

Siuvame vyrų ir moterų drapanas. Darbas užtikrintas.

Broliai ir seseris, siuvimo darbus paveskite mumis. Iš pirmo karto įsitikinsite, jog darbą atliekame prideramai.

JONAS BERZELONIS & CO. 28 Chandler St., Boston, Mass. Vienos durys nuo Berkley st.

Neskaityk čionai,

JEI NENORI PIRKTI GRAMOFONŲ IR LIETUVIŠKŲ REKORDŲ.

Mes patariame "Darbininko" skaitytojams nusipirkti gražų, naujos mados gramofoną ir linksmintis.

Naujausi lietuviški rekordai, indainuoti M. Petrausko ir kitų garsių dainininkų. Be dainų yra visokių maršų, valsy, polkų ir daug kitokių gražių melodijų.

Reikalauk gramofonų ir rekordų katalogo. Visiems siunčiame dykai. Tik reikia prisiųsti keturių centų stampą persiuntimui.

Be gramofonų turime drapanų ir čėverykų didžiausią pasirinkimą. Tavoras geras. Kainos mažesnės kaip kitur.

GRAMOFONŲ KAINOS NUO \$15 IR AUGSČIAU.

Be gramofonų turime drapanų ir čėverykų didžiausią pasirinkimą. Tavoras geras. Kainos mažesnės kaip kitur.

Chas. Urbon ir A. Pilvinis,

233 Broadway, (prie C St.) So. Boston, Mass.

